

АСТРАМБЧАЎСКІ РУКАПІС

БРЭСЦКІ РАЁННЫ КРАЯЗНАЎЧЫ АЛЬМАНАХ

№ 2 [50]•2025

Памятник советским пограничникам открыли у стен Брестской крепости

21 июня у Северных ворот мемориального комплекса «Брестская крепость-герой» в торжественной обстановке открыли скульптурную композицию «Советским пограничникам посвящается». В церемонии принял участие глава Администрации Президента Дмитрий Крутой.

Идею о передаче на безвозмездной основе скульптурной композиции воинам-пограничникам Президенту Беларуси предложило Министерство обороны России. Глава государства инициативу поддержал и принял решение установить памятник ко Дню всенародной памяти жертв Великой Отечественной войны и геноцида белорусского народа. Новая скульптурная композиция символизирует восстановление государственной границы СССР в 1944 году. В память об этом событии застыли фигуры четырех воинов-пограничников, устанавливающих пограничный столб.

«22 июня 1941 года фашистская Германия всей своей мощью обру-

шила на Советский Союз. Удар почти 5,5 млн немецких солдат и их сателлитов приняли на себя 83 тысячи пограничников, служивших на западной границе. 485 пограничных застав сорвали планы противника о блицкриге. 257 подразделений границы защищали свои участки до суток, 36 — до двух суток. От недели и дольше продержались более 100 пограничных застав. 45, как и бессмертный гарнизон

Брестской крепости, стойко сражались более месяца», — акцентировал внимание председатель Государственного пограничного комитета Беларуси Константин Молостов.

«Памятник пограничникам отлит в Москве, в Студии военных художников имени М.Б. Грекова. Авторы работали с архивными документами, фотографиями, чтобы образы советских пограничников соответствовали той эпохе», — поделился скульптор Алексей Чебаненко.

БелТА

Фото Виолетты
Южаковой

АСТРАМЕЧАЎСКІ РУКАПІС

БРЭСЦКІ РАЁННЫ КРАЯЗНАЎЧЫ АЛЬМАНАХ

НАВУКОВА-МЕТАДЫЧНАЕ ЛІТАРАТУРНАЕ
ВЫДАННЕ

БРЭСЦКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ
СЕКТАР КУЛЬТУРЫ БРЭСЦКАГА
РАЙВЫКАНКАМА

ААТ «АСТРАМЕЧАВА»

БРЭСЦКАЕ АДДЗЯЛЕННЕ САЮЗА
ПІСЬМЕННІКАЎ БЕЛАРУСІ
(ГРАМАДСКІ ФУНДАТАР)

БРЭСЦКАЯ РАЁННАЯ ЦЭНТРАЛІЗАВАНАЯ
КЛУБНАЯ СІСТЭМА

Рэдактар і ўкладальнік:

Аляксандр Валковіч

Рэдакцыйная калегія:

Л.П. Балашова, А.А. Бурак, Т.А. Дзямідовіч,
Г.А. Касцюк, А.І. Сініцына

Навуковы кансультант:

Швед Іна Анатольеўна,
доктар філалагічных навук, прафесар

Аўтар праекта:

Аляксандр Валковіч

Камп'ютарная вёрстка:

І.П. Суворова
Карэктар І.У. Хмель

Кантакты:

(+375 29) 20-161-02;
e-mail: kotlas@tut.by

Чытаць анлайн: <http://brest-railib.by>

Выходзіць штоквартальна
Мова: беларуская, руская

№ 2 [50]•2025

У НУМАРЫ

Живи и процветай, родное Прибужье!2

АСТРАМЕЧАВА
І АСТРАМЕЧАЎЦЫ 3

«Дожинки-2025» в Остремечево4

Хвала рукам, что пахнут хлебом!6

ЧАРОЎНЫЯ СПЕВЫ І ПАДАННІ СПАДЧЫНЫ 9

Народны абрад «Радзіны» вёскі Астрамечава
Брэсцкага раёна Брэсцкай вобласці10

Заговоры14

Прыбужскія галасы16

ЛІТАРАТУРНАЯ СЯДЗІБА 19

Ирина Сидорчук20

Виктор Хмарук22

МАЛАДОЕ ДРЭВА 25

Глеб Стасюк — победитель многочисленных
вокальных конкурсов26

Тельмовская звездочка по имени Тихон27

КАЛАЎРОТ КУЛЬТУРНАГА ЖЫЦЦЯ 29

«Прасянка» з Чарнаўчыц
на Брэсцкім тэлебачанні30

Свята фальклора на Прыбужжы31

Летнія сустрэчы ў Дамачава33

Прыбужжа гудзе, бо свята ідзе34

СКАРБНІЦА НАРОДНЫХ ТАЛЕНТАЎ 37

СТАРОНКІ ГІСТОРЫІ 45

Сын защитника Брестской крепости Владимир
Семочкин: «Нашу семью приютила крестьянская
семья из деревни Омелино под Брестом...»46

Мальчик из Бреста50

БЕЛАРУСЬ ПАМЯТАЕ 51

«И помнит мир спасенный...»52

День памяти. Сохраняем историю вместе56

Падпісана да друку 23.09.2025.
Фармац 70x100 1/16. Гарнітура PF Agora Serif Pro.
Тыраж 50 экз. Ум. друк. арк. 4,55.
Друк цыфравы. Надрукавана ТАА «Паліграфт»,
ЛП 38200000017362 ад 21.04.2014.
г. Мінск, вул. Кнорына, 50, корп. 4, к. 401а.
Арыгінал-макет падрыхтаваны
ТАА «Паліграфіка», зак. 280-2025.
Пасв. 1/22 ад 16.08.2013.
вул. Кірава, 122, пам. 85, 224013, г. Брэст.
тэл. (+375 162) 35-55-67, www.poligrafika.by

1-я с. вокладкі: «Фарбы восені»
1-я і 4-я с. вокладкі: святочны ручнік

16+

Живи и процветай, родное Прибужье!

День освобождения Брестского района от немецко-фашистских захватчиков отметили ярко и масштабно.

Центром праздничных торжеств по доброй традиции стал агрогородок Вистычи. На площадке у Дома культуры для жителей района подготовили насыщенную программу. Здесь работали многочисленные торговые точки, ярмарка народных умельцев «Аллея мастеров», аттракционы для детей...

К памятнику воинской славы возложили цветы и венки руководство Прибужья во главе с председателем райисполкома Владимиром Сенчуком, депутат Палаты представителей Андрей Крупенькин и член Совета Республики Александр Коркотадзе, представители общественных организаций.

С 81-й годовщиной освобождения района прибужцев поздравил председатель райисполкома Владимир Сенчук. А депутат Андрей Крупенькин напомнил, что без знания прошлого нет будущего.

На празднике в Вистычах было довольно многолюдно. Прибужцы приходили целыми семьями.

Фестиваль сельских подворий «Маё Прыбужжа — край дабрабыту» стал изюминкой праздника. Сельсоветы постарались на славу. На импровизированных дворах каждый из хозяев с нетерпением ожидал гостей. Невозможно

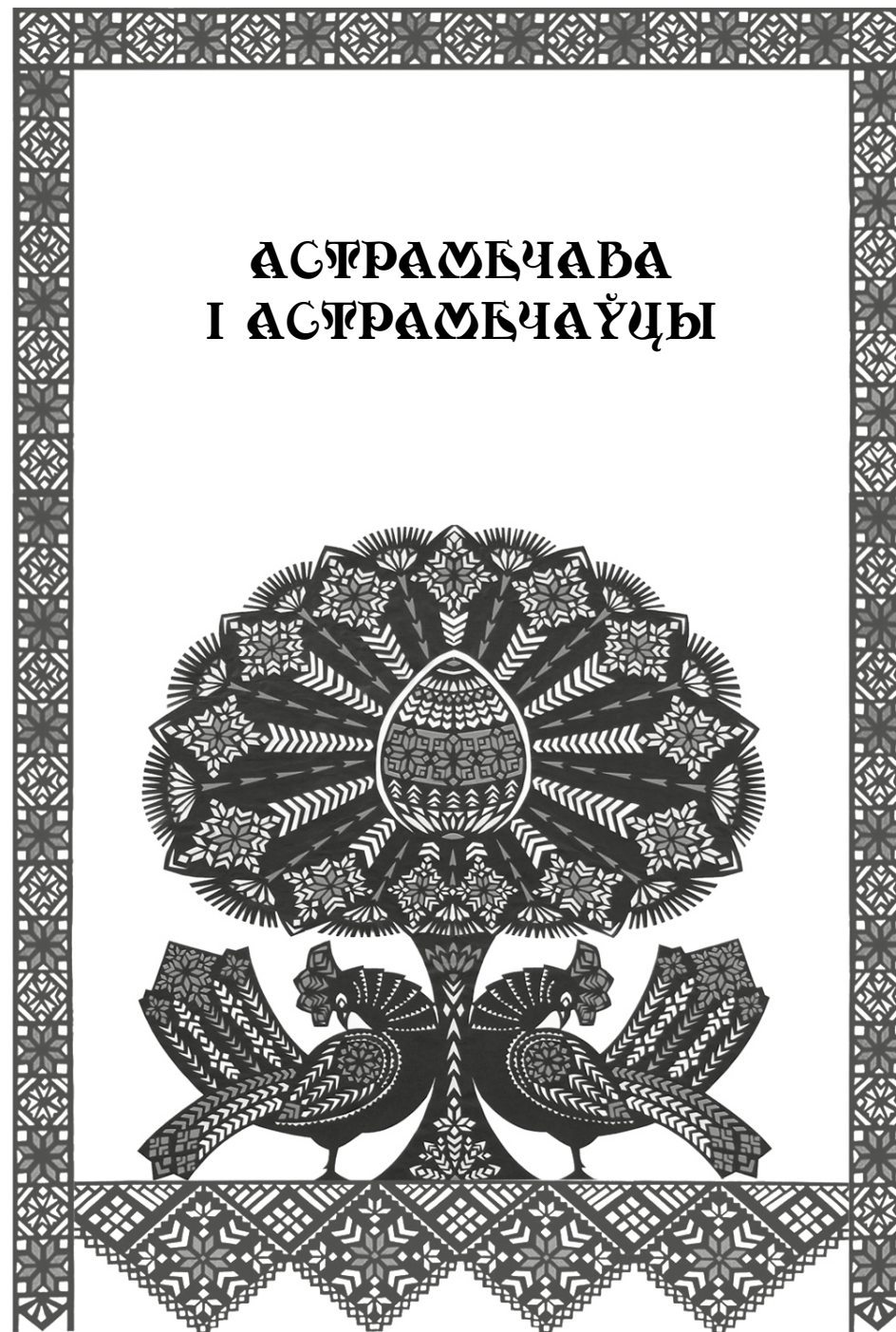
было оторвать взгляд от изысканных и вкусных блюд. В итоге победителем фестиваля признан Чернинский сельсовет, второе и третье места заняли Мотыкальский и Радваничский сельсоветы.

Состоялось награждение лауреатов Галереи славы Прибужья. Лучшим сельскохозяйственным предприятием стало ОАО «Агро-сад «Рассвет», второе место у ОАО «Чернавчицы», а третье — у ОАО «Племзавод Мухавец».

Лучший сельсовет — Чернинский, лучшее учреждение здравоохранения — Знаменская амбулатория общей практики, образования — средняя школа д. Большие Мотыкалы, культуры — Остромечевский сельский Дом культуры. Лучшее общественное формирование — первичная ветеранская организация ОАО «Брестрайагросервис». В сфере услуг победителем признано ООО «Дельта Газ».

А завершился праздник дискотекой под открытым небом и ярким фейерверком.

АСТРАМБЧАВА І АСТРАМБЧАЎЦЫ

«Дожинки-2025» в Остремечево

С большим размахом в Остремечево отметили старинный славянский обычай празднования завершения жатвы и День деревни.

Праздненства в этом году разместились на необычной локации — в широко чистом поле, где тон задавали многочисленные аттракционы и интерактивные площадки, сельскохозяйственная и военная техника и манили своими ароматами точки общепита и армейская кухня. Здесь же местные подворья соревновались на звание лучшего, представив на суд жюри и зрителей обустроенные на свой манер уголки с колоритной сельской атрибутикой, аппетитными деревенскими разносолами и народными традициями.

А на главной сцене чествовали героев жатвы, благодаря стараниям которых на полях ОАО «Остремечево» было собрано более 30 тысяч тонн зерна. По традиции первым поблагодарил тружеников села директор ОАО «Остремечево» Олег Бурак, отметивший вклад каждого работника в общий каравай.

Он подчеркнул, что несмотря на испытания погодными условиями, трудолюбивые хлеборобы собрали лучший урожай в Прибужье и выполнили госзаказ по поставке пшеницы, масла семян рапса и пивоваренного ячменя. Глава хозяйства наградил лучших тружеников предприятия грамотами, дипломами и ценными призами. В адрес героев жатвы звучали слова благодарности и от других почетных гостей Дожинки, а творческие коллективы исполняли в их честь музыкальные композиции.

Праздник хлеборобов «Остремечево» плавно перетек в День деревни с концертными программами столичных музыкантов и дискотекой под открытым небом. Завершились праздничные мероприятия красочным салютом.

*Ирина ФЕДОРОВА,
«Брестский вестник»*

Лучший работник по приемке зерна на уборке зерновых культур урожая 2025 года Аделаида Амирян со своими родными

Вверху слева: отец пятерых детей, преподающий физкультуру в Волчинской средней школе, Николай Тур уже десятый сезон во время отпуска работает комбайнером. В этом году отмечен дипломом I степени среди молодежных экипажей

Победители жатвы. Управляющий производственным участком «Звезды» Николай Вабищевич (справа) и управляющий производственным участком «Остремечево» Михаил Пилипчук, награжденные дипломами за максимальный валовый сбор зерновых и рапса

Андрей Кендыш, занявший 1-е место на сушке и доработке зерна в составе зерносушильного комплекса

Дожинки-2025

Хвала рукам, что пахнут хлебом!

Две тысячи тонн!

Именно столько зерна первыми в Прибужье просушили операторы ЗСК-40 в ОАО «Остремечево».

В районном соревновании по уборке зерновых, зернобобовых культур и рапса первые победителями стали остремечевцы. Это и не удивительно. Трудники хозяйства каждый год показывают высокие результаты.

На этот раз отличились операторы зерносушильного комплекса. **Влади-**

мир Пилипюк, Алексей Брызга, Роман Киприянов, Павел Зайцев поработали на славу. Слаженность в работе, точность и внимательность позволяют добиваться успеха.

Так, Владимир Пилипюк трудится в хозяйстве с 1997 года. Сам родом из Украины, но вторую родину обрел на брестской земле. Сейчас трудится на комбикормовом заводе, а во время страды привлекается на зерносушильный комплекс. «Работа мне нравится, победителем становился не раз. В этом

Операторы зерносушильного комплекса. Слева направо: Владимир Пилипюк, Алексей Брызга, Роман Киприянов, Павел Зайцев

году погодные условия сложные, зерно поступает с высокой влажностью. Но досушиваем до нужных показателей. Озимый ячмень просушили, сейчас занимаемся яровым ячменем, тритикале, горохом. Так что работы хватает», — рассказал оператор.

Его коллега Павел Зайцев тоже привык работать на совесть. Мужчина трудится на сельхозпредприятии строителем, выполняя широкий спектр работ. Но в летний период меняет амплуа и занимается сушкой зерна. Такая смена обстановки ему по душе. «Чтобы скучно не было, надо переключаться и на другой вид деятельности, — смеется Павел. — Конечно, работать непросто, но нужно помогать аграриям. Главное в нашем деле — быть собранным и внимательным, четко выполнять поставленные задачи. Тогда все получится».

С победой операторов поздравили глава района Владимир Сенчук и председатель райкома профсоюза работников АПК Алена Бычковская. Руководитель

Прибужья поблагодарил остремечевцев за нелегкий труд и пожелал успехов в дальнейшей работе. «Очень приятно приезжать в Остремечево и награждать таких работников. Вы серьезно относитесь к своему делу и являетесь примером для других тружеников», — подчеркнул Владимир Сенчук.

А руководитель сельхозпредприятия Олег Бурак вручил председателю райисполкома сноп нового урожая.

Первые в области

Снова отличился семейный экипаж Вабищевичей из ОАО «Остремечево». Напомним, что супруги **Николай и Валентина Вабищевичи** ранее преодолели тысячную планку. А теперь им покорился двухтысячный рубеж. Среди семейных экипажей этой цели они достигли первыми в области.

Победителей прямо на поле поздравили глава Прибужья Владимир Сенчук, председатель райкома профсоюза

Супруги Николай и Валентина Вабищевичи

работников АПК Алена Бычковская и глава районной организации профсоюза работников образования и науки Зарина Тихон. «Вы являетесь примером того,

Максим Тур

как надо относиться к своей работе. Стать первыми не только в районе, но и во всей области — задача не из легких. Но вы с ней успешно справились. Поэтому благодарим вас за труд и желаем дальнейших успехов на хлебной ниве», — теплыми словами напутствовал победителей Владимир Сенчук.

Супруги признались, что вместе работать не только приятно, но и результативно. Тем более в этом сезоне семейный экипаж убирает хлеб на новом комбайне. Кстати, Николай Вабищевич недавно получил должность бригадира производственного отделения «Звезды». Однако он продолжает участвовать в уборочной кампании и добиваться высоких результатов.

Трехтысячный рубеж

Новый рекорд установил еще один остромечевский труженик **Максим Тур**. Среди молодых водителей он первый в районе перевез три тысячи тонн зерна. Победителя поздравили первый зампред райисполкома Михайло Долбик и председатель райкома профсоюза работников АПК Алена Бычковская. Они отметили, что молодой человек последовательно шел к рекорду, оперативно доставляя зерно с полей.

В свою очередь, Максим Тур признался, что на новом грузовике побеждать приятно, а приобретенный опыт позволяет двигаться вперед. Молодой человек родом с Яцковичей, после окончания колледжа в Высоком пришел работать в «Остромечево». Для него это уже шестая страда. «Работать нравится, условия хорошие, претензий нет. Машина не подводит, а это очень важно в достижении успеха», — пояснил Максим Тур.

*Николай ЯРМОШУК,
«Брестский вестник»*

ЧАРОЎНЫЯ СПЬВЫ І ПАДАЊНІ СПАДЧЫНЫ

У дапамогу ўстановам культуры

Народны абрад «Радзіны» вёскі Астрамечава Брэсцкага раёна Брэсцкай вобласці

Сцэнарый

Гучыць беларуская мелодыя, вядучы чытае словы. На сцэне інтэр'ер вясковай хаты. Збоку вісіць калыска, каля яе сядзіць маці і спявае калыханку:

Місяц яснасенны
Промні тихэсенькі
Кынув до нас.
Спы ж ты малэсенькі!
Спы ж ты малэсенькі!
Пізнi бо час.
А-а-а...
Люлі, моя дытына,
Вочки закрывай.

Любо ты спатымэш,
Пока ны знатымэш,
Шчо то пычаль;
Хутко прыйматымэш,
Хутко прыйматымэш
Лыхо да жаль.
А-а-а...
Люлі, моя дытына,
Вочки закрывай.

(У хату ўваходзіць бабуля, нясе начоўкі і гаворыць...)

Бабуля: Ганно, трэба выкупаты
малого, а то зараз прыйдуць кумы і
повызуць дытыну до хрысту.

Вяд. Бацька ідзе і нясе воду. Бабуля бярэ
кубак са святой вадой, лье ў карыта
і гаворыць...

Бабуля: Царыца ныбэсна,

Матушка Богородыца
Свого сына мыла да парыла
І тобі, Іванко, водычку оставыла.
Вяд. Калі ў вадку розныя травы, жыта,
сярэбраную манету і прыгаворвалі:

Бабуля: Росты здоровы, шчаслівы
і богаты.

Маці: Тырпы холод, тырпы голод,
тырпы ўсякую нужду.
Ангел-хранытыль, укрыпысь.
Во імя Отца, і Сына, і Святого Духа.
Амінь.

Вяд. Бярэ дзіця і кладзе ў вадку. Калі
дзіця памылі, маці клала яго на ложка.
Збірала з дзіцяці вуснамі кропелькі
вады, тры разы сплёўвала ў левы бок
і прыгаворвала:

Маці: З неба — вода,
З зымлі бож'я роса,
З раба Іванка любая тягота.
(Бабуля бярэ дзіця на рукі і прыгаворвае:)

Бабуля: Спы по дням, росты по часам,
то твое діло, то твоя работа, то твоя
кручына, то твоя забота. Ны будь
курнос і спы крэпко!

Ручкы, ростытэ, тоўсційтэ, ядрытэ!
Ножкы, ходітэ, свое тіло носітэ!

Язык, говоры, свою голову кормы!
*(У гэты час ў хату ўваходзілі кум з
кумою)*

Кум і кума: Добры дэнь вам у хату!
Собралы нашого Іванка до Хрыста?

Вяд. Бабуля апранала дзіця ва ўсё белае,
перавязвала чырвоным поясам і тры

разы па сонцы абносіла яго вакол стала,
на якім ляжаў хлеб-соль, каб ён любіў
бацькоў і родны дом. Перадавала яго
куме.

Бабуля: Бырытэ ніхрышчоное, а
прывізітэ посвячоное!

Маці: Даем вам народжоное, а нам
прынысітэ хрышчоное!

Вяд. Бацькі благаславілі дзіця хлебом-
соллю. Кум і кума цалавалі хлеб і тройчы
кланяліся бацькам.

Бабуля: Прысядымо на дорогу, коб
була яна гладкой.

Вяд. У дарогу кум і кума бралі хлеб-соль,
каб іх хрэстнік зайсёды быў з хлебом
і соллю, пасля таго бралі дзіця і ішлі ў
царкву.

На хрысціны прыходзілі толькі
жанатыя мужчыны і замужнія
жанчыны. Бабуля сустракала
іх у вывернутым кажусе, каб дзіця
не баялася звароту.

Госці: Добры дэнь чы вэчор!

Кум: *(аддае дзіця маці)*

Дай божэ твоему сыну так стояты под
вынцом, як под хрыстом!

Вяд. Бацька клаў дзіця на некалькі
хвілін на парог, каб прабудзіць любоў
да роднага дому. Потым аддаваў дзіця
маці, яна клала яго ў калыску.

Вяд. Гаспадыня растаўляла посуд, госці
дарылі маці і павітусе ручнікі, палатно,
хлеб, клалі ў калыбель зерне, соль, грошы і
цацкі. Самаму маленькаму жадалі:

Госці: Будь богат, шчасліў і тороват!
Хай тыбэ Бог годуе, шчасце долю
готуе!

Росты здоровы на потіху бацьковы
і матыры!

Бацька: Прошу ўсіх гостей дорогих
до стола, хліб-соль одвідаты, шчасця
пожылаты нашому дітятку. Бабка-
повітуха, ты садыся на самое почотное
місце — у красны кут. А вы, кумоўя,
займайтэ місце около повітухы.
Садітыся ўсі, родные і друзья.

Вяд. За сталом многа жартавалі,
смяяліся, бо ад гэтага залежыў характар
дзіцяці, каб ён быў гаварлівым,
прыветлівым.

Маці: Гости дороги, давайтэ
засыпаемо!

(Усе спявалі:)

А ў кого да явор на дворі?

У Фадея да явор на дворі.

Собраў пір не людям, а собі,

Шчоб яго дітятко росло,

Да шчасливым було.

Маці: А вот, гости дорогие, бабіна
каша.

Вяд. Каша — абавязковая абрадавая ежа.
Кашу варыла бабуля-павітуха.

Бабуля: Я сама яе варыла з грэчневыі
крупы, масліца добавляла туды,
молочка, цукру. Конфетами ўкрасыла:
Я баба Ярохова,

Моя каша горохова,

У мой кашы бублікі,

А вы, мужчынкі, гонітэ рублікі.

Кум: *(уставаючы гаварыць)*

Нынаяшчая каша у тыбэ, Яроха, дай
попробую. *(Хоча забраць кашу.)*
*(Раскладае кашу гасцям. Тыя, каштуюць,
гавораць:)*

Госць 1: Ой, якая нысмачная каша,
горкая!

Бабуля: Поцолуй жонку, шчооб каша
була солодкой!

Госць 2: Фу, яка протівна каша!

Солёная!

Бабуля: Помочы язык у горчыцу, і
каша станэ солодка.

(Кожны госць за кашу дае грошы.)

Кум: Бабка, на тобі рубэль, дай мні
горшчок з кашыю.

Бабка: Кашу ўсім гостям роздам, а тобі
бульш ны дам!

*(Кум адбірае гаршчок з кашай і разбівае
яго аб вугал стала, пасля трэцяга разу
гаворыць:)*

Кум: Росты, Іванко, людям на славу,
бацьку з матэрыю на потіху!

Бабуля: (Збірае чаранкі) На кого каша
покажэ тому і грошы платыты.

Госць: (Аддае грошы бабулі і гаворыць:)
А тобі, бабуля, жадаю кожную няділю
бываць ў гэтой хатэ.

Вяд. Бабуля, завязваючы грошы
ў хусцінку, сабраныя за кашу,
прыгаворвала:

Бабуля: Жадаю вам усім шчасця, шчоб у
хаты дастаток ны пырыводзіўся, шчоб
Ванюша рос красівым, послушным
і мынэ ны забывайце, на родыны
прыглашайце.

(Госці пачынаюць спяваць)

Шчоб я знала, (2 р.)

Хто ў мынэ бабуля будэ,
Посадыла б ёй в огорэды на грады
Да душыстыю мятою.

Дождык л'е, сонцэ грые,
Моя бабуля моладзе.

Шчоб я знала, (2 р.)

Хто у мынэ кумою будэ,
Посадыла б ёй в огорэды на грады
Ды душыстою піжмою.

Дождык л'е, сонцэ грые,
Моя кума моладзе.

Шчоб я знала, (2 р.)

Хто в мынэ кумочком будэ
Посадыла б ёго в огорэды на грады
Ды сынынькым васільком.

Дождык л'е, сонцэ грые,
Мой кумочок моладзе.

Бабуля: Ну, зарэ трэба, шчоб кум з
кумою тройчы поцаловаліся!

(Кум з кумою тройчы абнімаюцца)

Кум: Пузно ўжэ, засыдзіліся, а мы
шчэ ны ўгошчалы бацька. Вот сбітэнь
смачны мы з кумою прыгатовылы.
І квас тут, і соль, і мэд, і хрін,
попробуй кум.

Вяд. Збіцень — выпрабаванне для бацькі.
Бацька з радаснай усмешкай н'е яго.

Бабуля: І хата ў тэбэ тісная,
потанцоваты ныма дэ.

(Гучыць кракаўяк, госці танцуюць.)

Госці: Прощайце, дякуймо за

ўгошчэнне.

(Жанчыны спяваюць)

Запрагайце (2 р.)

Шыстёрку вороних

Одвызіце бабулю ды ў корчму

Напоіце бабулю ды кваском.

(Госці выходзяць, маці падыходзіць
да калыскі і спявае)

Маці: Ходыце сон по долыны,

Клычэ маты до дытыны:

Ходы, сонку, у калысоньку

Прысны нашу дытыноньку.

Ой, шчоб спало шчасце

І шчоб зроду ны плакало.

Шчоб ныколы ны боліло

Ны головонька, ны тіло.

Ходыце сон по траві,

Носыце спанне ў рукаві.

Усім діткам продае,

А Ванюшы так дае.

(Гучыць песня, вядучы чытае словы.)

Вяд. Маці, ложачы спаць дзіця,
спявае, аддаючы яму ўсю сваю любоў
і ласку. Вось так, слухаючы з першых
дзён меладычныя песні на роднай
мове, знаёмячыся з навакольным
светам, у якім яму прыйдзеца жыць і
працаваць, выходзілася дзіця.

Склала: Пупчык Алёна Васільеўна,
настаўнік пачатковых класаў
Астрамечаўскай СШ

Справка:

Сценарый обрыда «Радзіны» был
составлен в 2010 году со слов старожилов
деревни Остромечево:
Данилюк Нины Фёдоровны,
Петручик Надежды Ивановны.

Исполнители — ученики 7 класса:

Квит Вероника, Лябук Андрей,
Шахно Яна, Мазько Вероника,
Пырский Станислав, Харитонюк Максим,
Скороход Надежда, Кравчук Алексей,
Пашкевич Яна.

Спектакль был показан на районном
конкурсе «Радавод» в 2010 году и занял
1-е место, ребята выступали и на школьной
сцене.

Заговоры

Заговор от укуса змеи

«Змия корпия, змия квиры-та! На што сваих дзяцей распусьцила? Вужаку замаўляю, Бога на помач зазываю. Вужаку замаўляю вадзяную — Стань... Вужаку замаўляю балотную — Стань... Вужаку замаўляю лясную — Стань... Вужаку замаўляю межавую — Стань... Вужаку замаўляю падпечную — Стань... Вужаку замаўляю кубавую — Стань... А не ўнімецеся — буду пра-сиць Михайлу-архангела и

Суса Хрыста. Пашлець на вас тры тучы — грамавую, дажджавую, агнявую. Громам пабьець, дажджом пальець, агнем папалиць. Будзя ехаць Михайла-архангел и Сус Хрыстос са булатным мячом, будзя вас сабираць усих вужоў и сляпнёў и вераценнікаў — сеч и рубачь, па коллю мяса растыкаць...»

Александр Волкович
«Алеся. Беловежские сны»

Заговор против опухоли

«...ведунья приготовилась совершать ритуальный обряд, предварительно удалив из будуара всех постронних.

Попросила принести обычный кухонный нож...

— Ногу резать?! — всполошилась Элиза.

— Не, пани, не... Почверачь трэба...

— А что это такое?

— Пани зараз забача... Не палохайся.

Оказалось не больно и не страшно, хотя не слишком понятно. Паненку укладывают на софу. Плоской стороной ножа знахарка

похлопывает по больному месту. Не выпуская ручку лезвия, начинает вполголоса приговаривать...

Элиза напрягается, затем, успокоившись, расслабляется.

— Во имя отца и сына и светага духа, аминь!

Першым разом Божьим рассказом помолюся до Господа Бога, до Иисуса Христа нашего, до сыночка божьего, до цара небесного за Лизино здоровье. («Чверает» ножом).

Господа Бога просимо-молимо, духа святого небесного, пресвятэи Богородэньку: матэнька боженька, выйди ударь из Лизиного тела, з моццей, з чорных бровий, свитлых очий, з белой кости, з краснай крыви, — тут тобі не ходыты, не гуляты, билой кости не

ломаты, живого мозга не смоктаты. На морэ евор зелени, хай то дэрвино болыть...

Звуки дребезжащего голоса умиротворяют, клонят в сон.

— *Другим разом Божьим рассказом, — продолжает бабка и повторяет все сказанное слово в слово.*

Напевная речь льется в уши и в душу, успокаивает, умиротворяет, снимает боль.

Легкая истома окутывает тело.

Молитва продолжается. Набегает волнами и возвращается опять.

С детства набожная католичка, Элиза положительно реагирует на почти языческий заговор, монотонно звучащий на хорошо знакомом ей белорусском,

полесском наречии. Девушке «мляво», покойно...

— *Трэтым разом Божьим рассказом...*

И так — девять раз кряду...

Больная закрывает глаза. Она крепко спит.

Знахарка, сделав свое дело, удаляется, весьма довольная собой.

До утра спящую велено не тревожить.

На следующий день Элиза резво снует по апартаментам, позабыв о болячке. Пухоль рассосалась. Жара — как не бывало.

«Лебединым перышком из прошлого». (Александр Волкович. Повесть про Элизу Ожэшко)

Как появился медведь

«Про мэдвэда». Это было давно, когда Бог еще ходил по земле. Ходил, добро творил. Бедным — помогал. Жили небогатые люди — «чоловик» и «жинка». «Бог всем помог, а до нас не дошел. Давай его напугаем! — решили они. А как? — Станем за дерево — и рычать начнем». Так и сделали. А Бог заранее все знает. Говорит: «Раз умеете так громко рычать, то превращу вас в

мэдвэда». И превратил. С той поры появился медведь на земле.

Откуда произошел бусел

«Про бусня». Бог собрал всю нечисть — гадов, гадюк, ужей, — засунул в мешок и велел одному человеку отнести далеко-далеко и выбросить. Пошел человек, а из мешка кто-то просится: — Выпусти меня! Человек подумал: загляну, кому больше других не терпится? Не успел до конца развязать

мешок, как вся нечисть повывлазилась, расползлась по земле.

— Ага, — сказал Бог, — раз ты меня, человек, не послушался, то превращу тебя в «бусня»: будешь всю жизнь летать и собирать разную нечисть.

Александр Волкович.
«Судьба по имени «Проблеск». Путевые заметки»

Прыбужскія галасы

Фальклорны калектыў з Чэрска
кročыць з песняй па Брэсцкаму раёну

Так склалася, што з нядаўняга часу ён стаў яркай старонкай творчага жыцця Прыбужжа, таму пра яго хочацца распавесці іншым. Удзельнікі калектыва — гэта таленавітыя людзі, якім за 60+ і 70+ гадоў. Дарэчы, выканаўцы з Чэрска ў нечым крышачку падобныя да творчага калектыву «Буранаўскія бабулі». Памятаеце іх яркія музычныя нумары не толькі на расійскай сцэне, але і на замежнай? Ох і хораша спявалі гарэзныя і таленавітыя бабулькі старадаўнія фальклорныя і не толькі песні на роднай удмурцкай мове. Вось і наш прыбужскі калектыў сваім выкананнем проста зачароўвае публіку рознага ўзросту. Вясёлыя, актыўныя, напоўненыя мудрасцю, а часам і сумныя — іх выступленні проста не могуць не браць за душу кожнага прысутнага на канцэрце.

Пра стварэнне калектыву

А вось пра гэтае дый многае іншае распавяла яго кіраўнік Вольга Стаднік.

Гісторыя творчай суполкі з Чэрска бярэ пачатак з даўняга мінулага. «Так склалася, што спакон вякоў наша вёска выдзялялася тым, што яе жыхары любілі спяваць. Песні гучалі ў полі падчас працы, у лесе, на выпасе статка, — прыгадвае кіраўнік. — Пасля цяжкага

працоўнага дня збіралася моладзь на вячоркі. Спявалі так, што чуць было ў суседніх вёсках. Па ўспамінах старэйшых жыхароў нашага Чэрска вядома, што летам з кожнай суседняй вёскай ходзіла моладзь на бераг ракі Капаюкі і спявала — хто каго пераспявае. І ведаеце, заўсёды ўсіх перамагаў Чэрс!»

Вольга Стаднік таксама расла ў сям'і, дзе спявалі. Выдатнымі выканаўцамі былі яе бабуля Фядора і ма-

туля Ганна. Менавіта ад матулі яна запісала ажно за сто песен. А яны ў Чэрску гучалі розныя. Напрыклад, спявалі пра пачатак і канец палявых работ, шчадроўкі і калядкі, пятроўскія і купалаўскія, зажынкавыя і дажынкавыя, вясельныя і хрысціянскія песні. Аднак больш за ўсё ў Чэрску любілі выконваць народныя лірычныя песні. Па словах маёй суразмоўцы, народная песня — гэта галоўны выразнік

пачуццяў. «Яна сабрала ўсе багацці, красу і праўду. У ёй чуюцца і слёзы маткі, і радасць брата, і надзея сястры... Таму народная песня такая зразумелая, родная і блізкая сэрцу. Ёсць у нас і найбольш любімая з іх. Так, напрыклад, ні адно свята ці вяселле не абыходзіцца без песні «У канцы грэблі шумяць вербы», — тлумачыць Вольга Стаднік.

Па вуліцах, па хатах...

Час ішоў, а разам з ім крочыла любоў да песні. Менавіта гэтае пачуццё стала для Вольгі Стаднік пасылам прыняць удзел у раённым фестывалі народнай песні ў гарадскім пасёлку Дамачава. «Па іншаму і не магло быць, — тлумачыць яна, — бо гэта наш абавязак перад бацькамі, людзьмі, якія жывуць і жылі ў Чэрску. Так я пайшла па вёсцы шукаць аднадумцаў. Не ўсе падтрымалі маю ідэю. Адгукнуліся самыя адданыя, гонар Чэрска. Нашы залатыя галасы: Мікалай і Святлана Харс, Марыя Федарук, сёстры Марыя і Таццяна Герасімчук... Усе яны ў свой час спявалі ў розных творчых калектывах Брэста. Выступалі не толькі ў нашай рэспубліцы, але і за яе межамі. А Ганна Карнялюк, Аляксандра Супрунюк, Валянціна Стаднік і я спяваем яшчэ ў царкоўным хоры», — распавядае мая суразмоўца.

Дарэчы, апошняму моманту таксама патрэбна надаць увагу. Бо ва ўсе часы Чэрск славіўся хорам Свята-Міхайлаўскай царквы. Пеўчых выбіралі для яго толькі самых лепшых. Запрашалі хор выступаць нават на тэлебачанне. Славу мае і храм. Ён быў пабудаваны на рубяжы XVII–XVIII стагоддзяў, да 1701 года. З’яўляецца помнікам архітэктуры з характэрнымі рысамі драўлянага дойлідства беларускага Палесся.

Працяг у прыемнай мітусні

Калектыў склаўся. Пасля гэтага закіпела праца над рэпертуарам, а затым пачаліся рэпетыцыі. Разам з гэтымі шоў падбор касцюмаў. І ў гэтай справе ўдзельнікам фальклорнага калектыву дапамаглі створаныя рукамі матуль і бабуль строі. Прыгожыя вышытыя сукенкі, сарочкі дый іншыя элементы адзежы стварылі непаўторныя вобразы. А разам з выкананнем песень глядач адчувае неверагодную гармонію мінулага і сучаснага.

Нарэшце калектыў выступіў на ўра на фестывалі ў Дамачава. Не раз спяваў на мерапрыемствах у Чэрску і суседніх вёсках. І кожнае выступленне кранала і кранае сэрцы слухачоў. Кожны падараваны музычны нумар — гэта невялікая гісторыя жыцця, дзе выразна праяўляецца любоў да роднай старонкі, людзей, прыроды... Канешне ж, прысутнічае ў песнях каханне, як жа без яго.

Цудоўная ідэя Вольгі Стаднік дорыць радасць людзям. Выразна, тонка, глыбока гучаць песні ў выкананні фальклорнага калектыву. А інакш і не можа быць, бо толькі роднае можа па-сапраўднаму саграваць, надаваць моцы і натхнення кожнаму чалавеку. І хто ведае, можа, ў хуткім часе самабытны калектыў з Прыбужжа парадзе сваім выступленнем публіку за межамі роднага раёна так, як гэта атрымалася ў «Буранаўскіх бабуль». Альбо стане прыкладам для іншых, як можна бавіць час на заслужаным адпачынку, прыносіць карысць сабе і другім, захоўваць спадчыну, падараваную продкамі, любіць родную старонку. Час пакажа. Ну а мы жадаем поспехаў творчаму калектыву з Прыбужжа!

Наталля ШЛЯЖКА

Фота з архіва Брэсцкага раённага
метадычнага цэнтра

ЛІТАРАТУРНАЯ СЯДЗІБА

Поэты Прибужского края

Ирина Сидорчук

Родилась 15.05.1974 г. в д. Вельямовичи Брестского района. Окончила Брестский политехнический институт в 1997 году; Белорусский государственный аграрно-технический университет в 2021 году. В настоящий момент проживает в агрогородке Большие Мотыкалы Брестского района, работает главным экономистом в ОАО «СПЦ «Западный».

Стихи публиковались в альманахе «Новая Немига литературная» №1/2018; коллективный сборник «Вдохновение» 2018; коллективный сборник «Читающий бульвар. Поэтический марафон» 2022; альманах «Берасцейская скарбніца» выпуск 4, 5; журнал «Алеся»; газеты «Заря» и «Заря над Бугом».

З выраю в обзем. Коска ці кропка?
Рэшткі збіраю свае нетаропка.
Нешта аморфнае робіцца Ірай.
Кропка ці клічнік?
З бездані ў вырай.
З бездані ў неба, вершы бы крылы.
Хопіць шкадобы — адгаласіла.
Хопіць прыгодаў — адчайна, свядома
З выраю прагну вярнуцца дадому.

Не рыпнуць старыя весніцы,
І крокаў не будзе на ганку.
Зноў мары мае не здзейсняцца,
Зноў кавы адну філіжанку
Звару. І чарговая раніца
З маркотаю гляне мне ў вочы,
Што я — не твая абраніца,
Што б вершамі ты не прарочыў.
Усё, што далей з намі станецца,
Кар'ера ды хатнія справы...
Туга надыходзячай раніцы
З адной філіжанкаю кавы.

Будзе восень сыпаць лісцем.
Будуць неба і аблогі.
Верш заплача ў калысцы
Непрыгожа і высока.
Я цяплява стану гушкаць
Лісцем, небам у аблоках,
Літасцю парадаў слухных.
І вучыцца першым крокам.

Человеку надо очень мало:
Чтобы рано утром солнышко сияло,
Или, тоже славно, мелкий дождик шел.
Чтоб вприпрыжку дочка на урок бежала,
На лицо накинуд мокрый капюшон.

Человеку надо очень мало:
Чтоб улыбкой мама
 всю семью встречала.
Дом уютный, вечер,
 мысленно — screenshot.
Чтоб потом, смывая день с себя устало,
Думать, что усталость тоже хорошо.

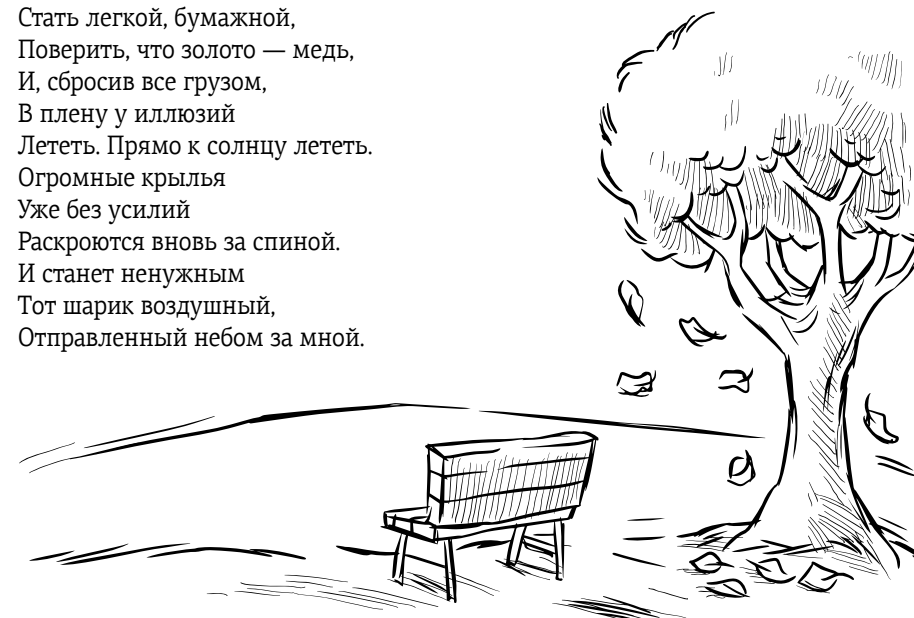
Опять стишенок неуклюжий
Неловко топает по дому,
А я смеюсь, что он мне нужен,
Горжусь, веду его к знакомым
И радуюсь шагам несмелым.
Не спотыкайся между строчек,
Мой маленький незагорелый
Наивный ласковый стишочек.

Это важно — собрать осколки,
А потом обработать раны,
И подумать о новой чашке —
О подарке к концу октября.
А потом не жалеть нисколько
И вдогонку разбить стаканы:
В моем домике черепашьем
Ничего не хранится зря.

Когда слишком плохо,
Когда все дороги
Туман безнадежно укрывает,
Я знаю, что нужно
Взять шарик воздушный.
Взлететь, не жалея сил.
Неважно, что страшно,
Стать легкой, бумажной,
Поверить, что золото — медь,
И, сбросив все грузом,
В плену у иллюзий
Лететь. Прямо к солнцу лететь.
Огромные крылья
Уже без усилий
Раскроются вновь за спиной.
И станет ненужным
Тот шарик воздушный,
Отправленный небом за мной.

В темном начале текущего дня
Темное нечто искало меня.
Не находило и снова искало —
День не задался, похоже, с начала...

В старом замке из окна
 ночью лунной
Любовался кардинал
 на плясунью.
Отрываясь от земли
 в платье алом
В упоении она танцевала.
Стало душно в темноте
 за портьерой.
И душа невольно вслед полетела...
И насмешливо Луна хохотала,
Что сошла с ума душа
 Кардинала!
Все забыто: сан и долг, и седины,
Каждой клеточкой души
 он — мужчина!
А с рассветом на костре полыхала
Та, что в сны его вошла
 лентой алой.

Виктор Хмарук

Пишу стихи на белорусском и русском языках, а также небольшие эссе.

Моя творческая биография началась со школы. Здесь я написал и свое первое стихотворение для участия в конкурсе, посвященном Якубу Коласу. Писать стихи и сочинять песни меня подтолкнуло и то, что одним из моих двоюродных дедов был поэт Сергей Новик-Пяюн со своими стихами и песней «Зорачкі». Еще один дед — Николай Гутько — вдохновил своими стихами и песней «Што за хлопец, што за дзяўчына...»

В институте продолжал писать стихи и небольшие заметки. Печатался в институтской газете. Участвовал в театральной студии. Писал стихи и песни для студенческих отрядов.

В 2002 году в издательстве С.Б. Лаврова был издан мой первый сборник поэзии «Я пакіну свой цень...», идейным вдохновителем и редактором которого выступил поэт Алесь Каско.

В 2006 году в издательстве «Академия» вышел второй сборник стихов — «Зерна», редактором которого выступил Анатолий Крейдич.

В 2011 году в издательстве «Альтернатива» под редакцией Алеся Каско вышел третий сборник стихов (поэтических философизмов) «Ростки».

В 2014 году в издательстве «Альтернатива» вышел четвертый сборник стихов и литературных зарисовок (эссе) «Соцветия», редактором которого выступил Алесь Каско.

В 2025 году в издательстве «Альтернатива» вышел пятый сборник стихов — «Музыка света», редактором которого является кандидат философских наук, доцент Владимир Сеньковец.

Стихи публиковались в коллективных сборниках и периодической печати: в литературном альманахе Брестского областного отделения Союза писателей Беларуси «Берасцейская скарбніца», в литературном альманахе «Вдохновение» литературного клуба «Літара», в литературно-художественных журналах «Новая Немига литературная» и «Метаморфозы», в литературных выпусках «Ліпеньскі сшытак» журнала «Алеся», в газете «Літаратура і Мастацтва», на литературной странице областной газеты «Заря».

В настоящее время уже готов к изданию отредактированный сборник моих стихов и песен полностью на белорусском языке «Кола лёсу...» под редакцией Владимира Сеньковца.

В планах закончить написание фэнтезийной сказки и исторической повести или романа о жизни на границе Западной и Восточной Беларуси в период 1918–1941 годов, в большей части основанных на рассказах и воспоминаниях моих односельчан.

Жыццё, як вышыты ручнік...

Блакiт у нябёсах —
Продкаў вочы...
Водар пакосаў —
Салаўіныя ночы...
Спелыя нівы —
Золата зямлі...
Родныя матывы —
Курлычуць жураўлі...
Празрыстыя крыніцы —
Шумлівыя віры...
Подых навалыніцы —
Грыбныя бары...
Першае каханне —
Пакутаў лісты...
Лёсу абяцанне —
Мройныя масты...
Старэнькая хата —
Успамінаў блік...
У кожнага свая плата —
Жыццё, як вышыты ручнік...

Травеня выявы

Зноў чаромха белая
Холад прадракае,
Шчасце маё цмелеае
Воблакам знікае...
Імкліва расцвітаюць
Дзьмухаўцы ў полі,
Салаўі спяваюць —
Мары лепшай долі...
Зелянеюць травы,
Сонца душу лашчыць,
Травеня выявы —
Радасць сэрца нашчыць...

Свет пачуццяў

Пад нізкім небам
Плашчом смугі бялявай
Сквапны да патрэбаў
Свет аддаецца ўявам.
Свет пачуццяў і думак,

Каханні і пакут,
Свет, дзе ёсць дарунак —
Родны сэрцу кут...

Ёсць тое...

Ёсць тое, што свята,
Што сэрца грэе:
Позірк, духмяная гарбата,
Травень пшчотаю зелянее.
Ёсць тое, што шчасце,
Што нараджае каханне:
Еўхарыстае прычасце,
Двух душ паяднанне...

Сумоты ночы

Халодны дождж па шыбах
Шротам сыпле няспынна —
Вострым нажом па жылах
Частуе душу негасцінна...
Толькі ценё адзінока па хаце
З вакна да вакна блукае,
Каб дамовіцца аб аплаце,
Мяне ў пакоях шукае...
Самотна. Душа скалела.
Пад коўдраю не сагрэцца.
Доўгая ноч, бы анямела,
Жалем напоўніла сэрца...
Свечка і тая згасла ад суму,
У сподак воскам сцякла.
Не хапіла сілы пазбавіцца тлуму,
Згусцела навокал імгла...

Маміны пацеркі

Вышываны ручнік, абразы ў акладзе,
У спусцелай хаце замутнела шкло.
Маміны пацеркі ў верхняй шуфлядзе,
Некранутыя ляжаць, захаваўшы цяпло.
Здзічэла маліна, плот пахіснуўся,
Пужлівы шуляк з грушы зляцеў.
Здаецца, я спаў і толькі прачнуўся,
Прызнаўся сабе, што асірацеў.
На рэчцы пярэспа, змытая кладка,
Зманамі цешыць ранняя восень.

Маміны пацеркі — цёплая згадка,
Вабіць душу бяздонная просінь.

Шчасце

Шчасце — стан душы,
Маміны вочы,
Ява, далёкія міражы,
Сны доўгай ночы...
Шчасце — цябе разумець,
Цёплая далонь,
Вуснам ад пацалункаў ірдзець,
У агмені агонь...
Шчасце — чаканне спаткання,
Радасць навіне,
З даўняю крыўдаю развітанне,
Сонца ў вакне...
Шчасце — калі ты кахаеш.
Вада ў ручаях...
Калі не цябе, а ты выбачаеш.
Вольны шлях...
Шчасце — не баяцца памылак.
Галоўнае не памер...
У кожнага свой супынак.
Шчасце — тут і цяпер!

Не гавары мне

Не гавары мне, што не я
Табе прысніўся ўначы,
Што цалаваў цябе не я,
У поўні белай несучы.
Не гавары, што шэпт бяроз
Закалыхаў, заваражыў,
Што праліла ты многа слёз.
Што не кахаў, табой не жыў!

Пачатак года

Маўчанне стомленай душы:
Акалічнасцей перашкода,
Надзей далёкіх міражы —
Яшчэ адна старонка года...
Спіс марных жаданняў,

Бяздоннага неба блакіт,
Словы пустых пажаданняў,
Нясмелыя крокі ў нябыт...
Хочацца верыць у казку,
У калядную варажбу,
Прыкметай былых падказку,
Забыўшыся пра журбу.
Хочацца верыць збавенню,
Адвечнаму шляху дамоў,
Чыстай душы прасвятленню,
Дараванню ўсіх грахоў...

Каханняя вытокі

Восень. Музыкі гукі.
Шоргат лістоты.
Просінь. Маміны рукі.
Цень адзіноты...
Дрыготка. Вецер халодны.
Доўгія ночы.
Смута. Шлях безвыходны.
Голас сірочы...
Сум. Няздзейсныя мары.
Дні, бы аблогі.
Час. Забытыя твары.
Каханняя вытокі...

Не прачытаць
На ўбеленых сенажацях
Праўду жыцця...
Ці падобна туманам
Мая сівізна...

Вадохрышча. Ноч.
Месяц каўшом
Па хрысцільных святло разлівае.
Цішыня. Цені наўзбоч.
Вера цяплом
Душы азяблыя сагравае...

*Падрыхтаваў для друку
Уладзімір СЕНЬКАВЕЦ*

МАЛАДОЎ ДРЭВА

Глеб Стасюк — победитель многочисленных вокальных конкурсов

Глеб Стасюк из агрогородка Черни Брестского района — участник, победитель и призер многочисленных вокальных конкурсов. В первой половине мая он завоевал Гран-при открытого конкурса патриотической песни «Молодежь и время: подвиг во имя будущего».

Песню «Вольная воля», которую Глеб исполнил на этом конкурсе, ему написал композитор Валерий Шмат. После церемонии награждения юный вокалист отметил, что ему очень понравились душевная атмосфера конкурса, доброжелательное жюри и благодарная публика.

На счету тринадцатилетнего парня несколько Гран-при известных конкурсов и участие в знаменитых вокальных шоу. В столь юном возрасте Глеб уже может похвастаться тем, что выступал на одной сцене с известными российскими артистами. Во время слепых прослушиваний проекта «Голос. Дети» к нашему земляку повернулись один из его любимых певцов Дима Билан и Юлиана Караулова. Глеб попал в команду Димы Билана. Вместе с любимым исполнителем исполнил песню «На берегу неба». В проекте «Голос. Дети» дошел до этапа поединков. Мама Глеба Татьяна Стасюк рассказала, что любое участие в конкурсах или проектах сын всегда воспринимает как хороший опыт.

Глеб принимал участие в кастинге на Международный детский музыкальный конкурс в рамках фестиваля искусств «Славянский базар». Впереди его ждут другие серьезные конкурсы.

Какие — он пока держит в секрете. Но то, что Глеб продолжит развиваться в любимом деле, это точно, ведь профессиональное будущее он хочет связать с музыкой.

Увлечение музыкой могло просто не случиться. Татьяна Александровна рассказала, когда повела записывать в музыкальную студию дочь, взяла с собой сына. Педагог предложила его прослушать. С тех пор вот уже на протяжении семи лет Глеб с музыкой не расстается. В настоящее время он занимается в одной из столичных студий, поэтому каждую субботу ездит в Минск.

Юлия ВОВК

Фото Виктории ШВЕДОВСКОЙ

Тельмовская звездочка по имени Тихон

СПРАВОЧНО: Распоряжением Президента Республики Беларусь Александра Григорьевича Лукашенко от 31 декабря 2024 года специальная премия Специального фонда Президента Республики Беларусь по поддержке талантливой молодежи присуждена в 2024 году Тихону Мониному — учащемуся ГУО «Тельмовская детская школа искусств».

Когда ребенок увлечен искусством, его путь нередко оказывается трудным, но невероятно вдохновляющим. Сегодня мы познакомимся с юным, талантливым учеником Тельмовской детской школы искусств Тихоном Мониным, который сумел достичь выдающихся результатов и стал обладателем специальной премии Специального фонда Президента Республики Беларусь по поддержке талантливой молодежи. Эта награда — не просто признание, а символ огромного труда, упорства и любви к музыкальному искусству.

...Еще в раннем детстве Тихон почувствовал особую связь с музыкой. Немалую роль сыграло и то, что он родился в музыкальной семье. Папа Тихона является преподавателем первой музыкальной школы г. Бреста, мама замечательно поет, а бабушка на протяжении многих лет является солисткой народного коллектива «Спадчына» Тельмовского сельского Дома культуры ГУК «Брестская районная централизованная клубная система». Так что можно сказать, что

Во время выступления юного музыканта Тихона Монины в Русском доме в Бресте

первые музыкальные навыки Тихону заложили его родные.

А уж первым значимым шагом стало поступление Тихона в 2018 году в Тельмовскую детскую школу искусств, где с первых дней стало ясно — музыка это его призвание. Педагогом стал учитель по классу ударных инструментов Виктор Васильевич Васьков. На протяжении всего обучения Виктор Васильевич отмечает в Тихоне такие качества, как целеустремленность, трудолюбие, терпение и стремление к совершенству. Немало сил вложила в развитие Тихона как настоящего музыканта концертмейстер Алла Владимировна Круковская. Именно она постоянно аккомпанирует, поддерживает и направляет Тихона во время его многочисленных выступлений.

Путь музыканта не так прост. Каждый день наполнен занятиями, часовыми репетициями, что позволило юному музыканту достичь немалых результатов, участвуя в конкурсах различного уровня в 2023–2025 годах:

- ◆ районный смотр-конкурс «Юный виртуоз» — лауреат I степени;
- ◆ районный конкурс исполнителей на музыкальных инструментах «Крылья музыки»;
- ◆ областной отборочный тур VIII Международного конкурса игры на ударных и духовых инструментах «Музыка надежды»;
- ◆ областной детский конкурс исполнителей на духовых инструментах им. В.И. Григура — Гран-при.

Ну и конечно же престижный III Республиканский открытый конкурс исполнителей на духовых и

Тихон Монин вместе с концертмейстером Аллой Владимировной Круковской и педагогом по классу ударных инструментов Виктором Васильевичем Васьковым

ударных инструментах им. В.В. Волкова, где Тихон стал лауреатом I степени и благодаря которому получил специальную премию.

Специальная премия — это лишь один из этапов большого творческого пути Тихона. Впереди новые вершины: обучение, профессиональный рост, новые достижения.

Этот молодой талант — яркий пример того, что упорство и любовь к искусству способны достичь многого. И кто знает, возможно, именно он станет будущей звездой музыкального искусства Беларуси.

Инна КРЕЙДИЧ,
директор
ГУО «Тельмовская ДШИ»

КАЛАЎРОТ КУЛЬТУРНАГА ЖЫЦЦЯ

«Прасянка» з Чарнаўчыц на Брэсцкім тэлебачанні

21 лютага ва ўсім свеце адзначаецца Дзень роднай мовы. Важнае месца ў ахове культуры спадчыны займае фальклор. Тэатральны гурток «Прасянка» Чарнаўчыцкага СДК прыняў удзел у перадачы «Утанны эспрэсо» на канале БТ4, прызначанай да гэтага свята. Дзеці разам з кіраўніком Вольгай Сандрыкавай, вядучымі Андрэем Палагіным і Янай Пікулай паразважалі на тэму захавання і адраджэння фальклору. Расказалі, чаму іх гурток мае назву «Прасянка».

Прасянка — гэта птушачка тутэйшых мясцін. Невялічкая пеўчая птушка сям'і аўсяных, мяжа арэола якой праходзіць у вёска Чэрні Брэсцкага раёна на аўсяным полі.

Дзеці тэатрылізавана з лялькамі змея Карагвея і князя Радара расказалі ў эфіры легенду пра Прыбужжа і прыбужцаў. Паразважалі пра кнігі беларускіх аўтараў, пра спектаклі сучасных пісьменнікаў, якія яны паказваюць на роднай мове, аб чым мараць. А мара

гуртка «Прасянка» — гэта тэатрылізавана паставіць некалькі беларускіх гульні. Навучыць гуляць у іх сваіх сяброў.

На занятках гуртка персанажы казак пераўтвараюцца ў лялькі. І пачынаюцца цуды! Дзеці чытаюць беларускія прымаўкі, прыказкі, загадкі ад нашых прабабуль, святкуюць святы...

Шмат розных пытанняў прагучала ад вядучых. Гэта быў дзень, калі кожнае слова нашай мовы нагадвае пра нашыя карані, культуру і гісторыю.

У перадачы прынялі ўдзел Марыя Занько, Грыгорый Саўчук, Надзея Прыгоцкая і Вольга Сандрыкава.

Свята фальклора на Прыбужжы

Даўным-даўно пралятала над Палесsem Жар-Птушка... і згубіла пярэ незвычайнай прыгажосці. Кінуліся людзі шукаць тое пярэ, яле вярнуліся ні з чым. Адны бачылі побач вясельку, другія — папараць-кветку, трэція — зорачку, якая пералівалася рознымі колерамі, але варта было наблізіцца да іх, як усё раптам знікала.

З пакалення ў пакаленне перадаецца пагалоска, што таму, хто знойдзе пярэ жар-птушкі, накіраваны шчаслівы лёс. Мінаюць гады, стагоддзі, а гэтая цудоўная легенда жыве. Як і раней, шукаюць людзі пярэ Жар-Птушкі, кветку-папараць, цудоўную гаючую крынічку з жывой вадой.

Раённы агляд-конкурс традыцыйнай культуры «Пярэ Жар-Птушкі» супаў з рэлігійным святам святых апосталаў Пятра і Паўла, вядомы як Пятроў дзень.

Мы зноў апынуліся на такой прыгожай Дамачаўскай зямлі. Гасцей і жыхароў чакалі святочны продаж, гульнівая пляцоўка, рыцарскі падворак, батлейка, цудоўныя вырабы нашых майстроў, этнаграфічная інтэрактыўная выстава «З бабулінага куфра», тэматычныя фотазоны, а таксама шмат добрай музыкі і спеваў на ўсе густы і ўзросты.

Святы, звычаі і абрады на працягу многіх стагоддзяў з'яўляюцца сродкам перадачы культуры, ведаў, вопыту ад пакалення да пакалення. Аўтэнтычныя касцюмы, непаўторнае шматгалос-

се і традыцыйны мясцовы рэпертуар, які дастаўся ім ад продкаў — усё гэта з'яўляецца культурнай каштоўнасцю для нашчадкаў.

Галоўная мэта калектыву «Жывая вада» з філіяла «Ляплёўскі СК» —

носьбіта мясцовых традыцый — захаванне, адраджэнне і папулярызацыя традыцыйнай культуры сваёй вёскі. Усе песні яны выконваюць у непаўторнай, уласцівай толькі гэтым жанчынам манеры, што асабліва захапляе. Сваім выканаўчым майстэрствам жанчыны хваляюць і раскрываюць душу, глыбокія перажыванні, думкі і мары вяскоўцаў.

Вакальны гурт «Вытэкачы» з горада Брэста падзяліўся песнямі Берасцейска-Пінскага Палесся. У калектыве ўсе любяць спяваць, але не простыя песні, а песні свае, мясцовыя, якія засталіся ім ад бабуль і матуль.

Цікава, да роднага краю, яго гісторыі і культуры прыносяць радасць, фарміруе эстэтычны густ. Этнаграфічнае аб'яднанне «Дзедава бэрва» з вёскі Радванічы паведала легенду радваніцкай зямлі.

Беларускае сяло быццам сэрца роднай зямлі, якое б'ецца ў грудзях бадай што кожнага беларуса. І нават тыя, хто нарадзіўся ў горадзе, час ад часу наведваюць дзедаўскія хаты дзесьці ў вясковай глыбінцы. Фальклорны гурт «Лучына» з Цэнтра культуры і вольнага часу г. Брэста нікога не пакінуў абыякавым на свяце фальклора.

Каб зразумець душу беларусаў, цераз гісторыю, культуру сваіх продкаў, неаб-

ходна ведаць свае карані, сваё мінулае і цяперашняе. «Легенду пра Прыбужжа» расказалі ўдзельнікі гуртка «Прасянка» з філіяла «Чарнаўчыцкі сельскі Дом культуры».

Выступленне дзіцячых калектываў заўсёды выклікае захапленне і цікавасць гледачоў. Асаблівасцю з'яўляецца тое, што «артысты» апранаюцца ў аўтэнтычныя ўборы, вырабленыя і ўпрыгожаныя з улікам мясцовых традыцый. Ганаровае трэцяе месца ў конкурсе атрымалі дзіцячы фальклорны калектыв «Страдзецкія зорачкі» з аг. Страдзец і калектыв з аг. Знаменка.

На свяце фальклора і традыцыйнай культуры жыхарам і гасцям пасёлка Дамачава давялося дакрануцца да жывога народнага мастацтва. Давайце і далей шанаваць мясцовыя традыцыі нашай Бацькаўшчыны, бо гэта і ёсць нашы карані, наша духоўная скарбніца.

Край Прыбужскі наш — рэчкі, азёры,
Блізкі сэрцу, бусліны наш край!
У траве тут купаюцца зоры
Ды гамоняць лясныя прасторы,
А ў квецені лашчыцца май.

Алена ПАДДУБНАЯ,
метадыст МА

Летнія сустрэчы ў Дамачава

Член Саюза пісьменнікаў Беларусі, галоўны рэдактар Брэсцкага раённага краязнаўчага альманаха «Астрамечаўскі рукапіс» Аляксандр Валковіч прыняў удзел у свяце традыцыйнай культуры «Пяро Жар-Птушкі», якое прайшло на яго малой радзіме, у гарадскім пасёлку Дамачава.

Героямі публікацый рубрык «Літаратурная сядзіба», «Скарбніца народных талентаў», «Маладое дрэва» «Астрамечаўскага рукапісу» не раз былі юныя артысты тэатру Вольгі Сандрыкавай і пачынаючыя паэты.

Пасля казачнага прадстаўлення і выступленняў з імі — фота на памяць!

Мерапрыемства таксама наведалі член Саюза пісьменнікаў Беларусі, паэт Таццяна Шульга і яе муж, падпалкоўнік запаса, ветэран ракетных войскаў стратэгічнага прызначэння Іван Шульга, які таксама з'яўляецца ўраджэнцам Дамачава.

Сустрэчы з пісьменнікамі, першыя крокі на сцэне стануць для маленькіх артыстаў і творцаў назабыўнай старонкай летніх вакацый.

Па інфармацыі Брэсцкага
абласнога аддзялення
Саюза пісьменнікаў Беларусі

Прыбужжа гудзе, бо свята ідзе

У Скоках прайшоў фестываль традыцыйнай беларускай кухні «Скокаўскія спасоўкі».

Пірагі, каўбасы і, вядома, дранікі — стравы беларускай кухні, прыгатаваныя па ўласных рэцэптах з любоўю — заўсёды можна знайсці на фестывалі «Скокаўскія спасоўкі». Ён адбыўся ў чацвёрты раз у гісторыка-мемарыяльным музеі «Сядзіба Нямцэвічаў» у вёсцы Скокі Брэсцкага раёна. Ужо смела можна казаць, што фест са смакам і густам становіцца новай візітнай карткай першага рэгіёну і месцам прыцягнення турыстаў.

Па-сапраўднаму смачны фестываль праводзіцца з мэтай развіцця і папулярнага традыцыйнай беларускай кухні, а таксама падтрымкі майстроў народнай творчасці і ўмацавання міжрэгіянальных сувязей.

Фестываль сабраў аматараў і знатакоў беларускай кухні. 24 кулінарныя каманды Прыбужжа і бліжэйшых раёнаў парадавалі гасцей: Маларыта — сваім знакамітым хлебам, Камянецкі раён — караваем, Пружанскі раён — вырабамі рамеснікаў. Ну а прыбужскія гаспадыні — багаццем рэгіянальнай кухні: блудамі з мяса, бульбы, выпечкай, смачнасцямі з яблыкаў і мёду.

Госці свята з задавальненнем наведвалі форум дзелавых кантактаў, аўтарскі семінар з дэгустацыяй «Вінаробства ў Брэсцкім раёне», тэхналогіі хатняга вінаробства і перспектывы яго развіцця. Карысталіся папулярнасцю ў глядачоў Рыцарскі клуб і конны клуб

«Белая Русь». Упершыню на фестывалі адбыўся пленэр мастакоў «Скокаўская палітра».

Назва фестывалю паходзіць ад трох вялікіх рэлігійных свят — яблычнага, арэхавага і мядовага спасаў. Нездарма гастрафэст праходзіць менавіта ў гэты час. Свята беларускай кухні адбываецца, калі сабраны амаль увесь ураджай і можна пачаставацца смачнымі стравамі. Падчас урачыстага адкрыцця старшыні райвыканкама ўручылі каравай з новага ўраджаю.

— Жнівень шчодро дорыць нам радасць атрыманага ўраджаю і магчымасць сустрэцца ў такім прыгожым месцы і адпачыць. Нашы аграры ўжо завяршылі ўборку збожжавых. Сабрана больш за 90 тысяч тон збожжжа з ураджайнасцю амаль 50 цэнтнераў з гектара. Прыбужжцы працягваюць працаваць у палях, сеюць азімы рапс, хтосьці завяршае ўборку трэцяга ўкоса траў, хтосьці ўжо прыступіў да ўборкі кукурузы на сілас, — сказаў старшыня Брэсцкага райвыканкама Рыгор Панасюк, — таму сёння ў Скоках весела і радасна, сытна. Для нас галоўнае — насілкавацца добрымі эмоцыямі і ўражаннямі, каб гэты фестываль набываў новыя фарбы.

Асноўнае дзеянне фесту адбывалася на трох пляцоўках. Традыцыйна больш за ўсё ўвагі менавіта да конкурсу беларускай кухні «Скокаўскія спасоўкі». Кожнае падвор'е было багатым

на стравы і таленавітым на творчасць. Пах дранікаў, каўбас, бліноў, салодкіх і мясных рулетаў, квасу можна было пачуць далёка ад сядзібы. Дэгустацыю суправаджалі міні-прадстаўленні: на падвор'ях скакалі польку, многа спявалі і нават гулялі вяселле.

Напрыклад, Вера Юнкевіч з Вельямовічаў мае вялікі вопыт удзелу ў такіх конкурсах і не раз становілася пераможцай.

— Я дзялюся сваёй любоўю да роднага, беларускага. На мерапрыемствах мае стравы не пайтараюцца. На сённяшнім свяце здзіўляю лісечкамі і апенькамі. Вось толькі прыгатаваны яны з цеста — гэта печыва, — захапляе гасцей Вера Апана-саўна. — Прадстаўленыя стравы зайсьдэ-ёсць на маім святочным stole.

Багаты стол атрымаўся ў Сычэўскага і Амелінскага сельскіх клубаў і Матыкальскага сельскага Дома культуры. Яны аб'ядналіся і да традыцыйных дранікаў, бабак па старым і новым рэцэптах прыгатавалі напітак крамбамбулю. Але найбольшае захапленне выклікаў торт у форме яблыка. Многія выказвалі словы захаплення пра вялікі яблык, калі ж даведваліся, што гэта салодкая страва, у адзін голас здзіўляліся: «Гэта торт?» Госці фестывалю выстройваліся ў чаргу, каб ля яго сфатаграфавацца.

Тэльмаўскі падворак быў самым мілым — тут паварамі выступілі дзеці. Перад гасцямі фестывалю яны паўсталі ў белых фартухах і шапачках, у вершах расказалі, як рыхтавалі рулецкі, яблык з «чарвячком» і конкурсную страву — зразы.

— Сюжэт прыдумала мастацкі кіраўнік Тэльмаўскага сельскага Дома культуры Святлана Аляксандраўна Кавалёва, — паведаміла новы дырэктар установы Аляксандра Мышленнік. — Зразы рыхтавалі з бульбы, мяса і капусты. Стараемся падтрымліваць традыцыі, але

абавязкова будзем працаваць і па новых напрамках.

Галоўная пляцоўка была самай масавай. На ёй адбыліся святочны канцэрт, дыскатэка, выступленне конна-спартыўнага клуба і ўпершыню дэгустацыя віна. Таксама ўпершыню, але ўжо на лакацыі «Падворак рамёстваў» адбыўся арт-пленэр. Побач былі майстар-класы, гульнёвая праграма і іншыя актыўнасці. Пляцоўка «Скокаўскія пачастункі» прапанавала купіць стравы традыцыйнай беларускай кухні і вырабы майстроў народнай творчасці.

Марыя Бырысюк, напрыклад, прывезла вырабы з саломы. Кошыкі, кветкі і абярэгі — яна прадставіла шырокую палітру прыгожых рэчаў. Марыя Мікалаеўна паказвала ўсе, што прывязла з сабой, і паведамляла, што працаваць з саломай цяжка. Майстар жне жыта сярпом, потым рыхтуе салому для крапатлівай працы. Анатолій Сенькавец, як ён сам адзначае, «хварэе» бондарствам. Гэтай справай займаецца з сёмага класа, калі настаўнік паказаў, як працаваць з дрэвам. Анатолій Адамавіч паведаміў, што ўніверсальным матэрыялам для бондарства з'яўляецца дуб, не падыходзіць толькі для захоўвання мёду. Трэба памятаць, што перад апрацоўкай дуб павінен пяць гадоў «адпачываць».

Фестываль «Скокаўскія спасоўкі» зноў прадэманстраваў, што беларусы цікавяцца традыцыямі свайго народу, імкнуцца бліжэй з імі пазнаёміцца, каб захоўваць і перадаваць наступным пакаленням.

Юлія ВОЎК, Алена ПАДДУБНАЯ
Фота аўтараў

<https://zarya.by/news/lenta-novostej/u-skokah-prajsho-festyval-tradycyjnej-belaruskaj-kuhni-skoka-skija-spaso-ki/>

СКАРБНІЦА НАРОДНЫХ ТАЛЕНТАЎ

Народны ансамбль музыкі і песні «Астрамечаўскія Лявоны» Астрамечаўскага сельскага Дома культуры

Ансамбль гарманістаў «Астрамечаўскія Лявоны» быў створаны ў 1985 годзе. Ініцыятарам стварэння калектыва быў дырэктар Астрамечаўскага сельскага Дома культуры Фёдар Аляксеевіч Мозаль. Першым музычным творам, які выканаў ансамбль, была беларуская полька «Лявоніха», адкуль і пайшла назва калектыва. Пазней, калі ў склад калектыва ўвайшлі салісты, ансамбль гарманістаў быў ператвораны ў ансамбль музыкі і песні «Астрамечаўскія Лявоны».

Рэпертуар выкананых песень ансамбля шырокі. Беражліва ставячыся да творчых дасягненняў мінулых гадоў, калектыву увес

час працуе над папаўненнем свайго рэпертуару. Асабліва імі любімыя беларускія народныя песні і песні самадзейных аўтараў Брэсцкага раёна. Жыццядасныя, патрыятычныя, лірычныя песні, якія гучаць у выкананні ансамбля, аб'ядноўваюць пачуцці і настрой рознаўзроставай катэгорыі насельніцтва.

Галоўная задача калектыву — захаванне, развіццё і прапаганда песеннай беларускай культуры і спадчыны ўзораў народнай творчасці. Выступленні ансамблю не толькі садзейнічаюць атмасферы свята, але і збліжаюць розныя пакаленні людзей. У калектыве над кожным песенным творам вядзецца руплівая праца, пошукі і работа над асабліва важнымі ансамблевай манеры выканання з улікам вакальных здольнасцей і магчымасцей кожнага ўдзельніка ансамблю.

Поспехі ансамбля з'яўляюцца вялікай заслугай яго бяссменнага кіраўніка, стваральніка калектыву — заслужаннага дзеяча культуры Рэспублікі Беларусь Фёдара Мозалья.

Народны вакальны ансамбль «Маладзёжны квартал» Астрамечаўскага сельскага Дома культуры

Пасля апошняга пацвярджэння звання «народны» у 2020 годзе народны мужчынскі вакальны ансамбль «Дабрадзеі» Астрамечаўскага сельскага Дома культуры быў ператвораны на народны вакальны ансамбль «Маладзёжны квартал» Астрамечаўскага сельскага Дома культуры.

На сённяшні дзень народны вакальны ансамбль «Маладзёжны квартал» вядомы не толькі ў родным сяле, без яго не абыходзіцца ні адна падзея. Цяпер ансамбль з'яўляецца ўдзельнікам шматлікіх раённых мерапрыемстваў.

Умелае кіраўніцтва дазваляе калектыву «Маладзёжны квартал» выконваць песні як

пад музычнае суправаджэнне, так і а-сепела. У рабоце з калектывам выкарыстоўваецца шматгалоссе. У час заняткаў вядзецца карпатлівая работа з кожным удзельнікам калектыву па адпрацоўцы практычных навыкаў выканання партый у складзе вакальнага ансамбля і харавога калектыву, удзяляецца вялікая ўвага зладжанасці вакальнага нумара.

У дадзены момант у «Маладзёжным квартале» з вялікай цікавасцю і жаданнем займаецца 6 чалавек ва ўзросце ад 17 да 32 гадоў. Ансамбль працуе па адраджэнню, захаванню і перадачы падрастаючаму пакаленню беларускай народнай песні ў сучаснай апрацоўцы.

Народны мужчынскі вакальны ансамбль «Благавест» Вістыцкага сельскага Дома культуры

Народны мужчынскі вакальны ансамбль «Благавест» арганізаваны ў 1985 годзе пры Чарнаўчыцкім сельскім Доме культуры. З 2022 года кіраўніком з'яўляецца Алег Мікалаевіч Чурыла, калектыву пераведзены ў Вістыцкі сельскі Дом культуры.

У склад ансамбля ўваходзяць вакалісты, якія маюць музычную адукацыю. Усіх удзельнікаў аб'ядноўвае любоў да песні.

Рэпертуар ансамбля вельмі разнастайны: яго складаюць як народныя, так і эстрадныя песні. З самага пачатку існавання абраныя такія кірунак, дзе аб'ядноўваецца народная і эстраднае выкананне папулярных песень славянскіх народаў — беларускага, рускага. У рэпертуары ансамбля перавага аддаецца рамантычным творам з адметнай меладыйнай асновай, якая заўсёды падыходзіць для любой аўдыторыі. Удзельнікі калектыва надаюць вялікую ўвагу працы над ўдасканаленнем гучання голаса, яго гукаўтварэнню, працуюць над

чысцінёй інтанацыі, дынамікай. Для суправаджэння яны выкарыстоўваюць фанграмы (-1), баян, акардэон.

Калектыву знаходзіцца ў пошуку новых форм творчага ўвасаблення, шырока выкарыстоўвае сучасны музычны матэрыял і падтрымлівае народныя традыцыі. Сёння гэта працаздольны, музычны, з багатым творчым досведам і патэнцыялам калектыву. Аб яким складзе кажа той факт, што кожны з удзельнікаў ансамбля выкарыстоўваецца ў ролі саліста, а некаторыя ўдзельнікі выконваюць сольныя нумары.

Народны Прыбараўскі хор ім. Г.А. Хлебцэвіча Камароўскага сельскага Дома культуры

Народны Прыбараўскі хор імя Г.А. Хлебцэвіча — адзін з старэйшых беларускіх аматарскіх калектываў. Заснаваны ў 1953 годзе Георгіем Аляксеевічам Хлебцэвічам, выдатным хормайстрам, аматарам народнай песні.

З цягам часу змянілася база дзейнасці калектыва. З вёскі Прыбарава ён быў пераведзены ў вёску Тамашоўка на базу Ка-

мароўскага сельскага Дома культуры. Там атрымаў назву — народны Прыбараўскі хор імя Г.А. Хлебцэвіча.

Малады спецыяліст Эрыка Яўгенаўна Вайшнур шмат увагі надае правядзенню заняткаў, якія выстраены грамадна, цікава. Харавыя творы развучваюцца з пазітыўным эмацыянальным настроем. Рэгулярна працуе над разнастайнасцю рэпертуару, які папаўняецца новымі музычнымі творамі. Усе ўдзельнікі хора — людзі ў паўсядзённым жыцці вельмі занятыя, але дзякуючы прафесіяналізму і любові да песні.

У цяперашні час у народнага хора імя Г.А. Хлебцэвіча вялікія творчыя планы: праца над новым рэпертуарам, падрыхтоўка канцэртных праграм, прапаганда песеннай нацыянальнай культуры Беларусі, творчасці беларускіх кампазітараў.

Народны ансамбль песні «Медуніцы» Клейнікаўскага сельскага Дома культуры

Народны ансамбль песні «Медуніцы» створаны ў 1993 годзе. Арганізатар і першы кіраўнік ансамблю — Валерый Пятровіч Радзівонаў. Сваёй любоўю да харавога выканання, граматычным кіраўніцтвам, прароджанымі арганізатарскімі здольнасцямі, талентам і сумленнай працай ён аб'яднаў вакол сябе таленавітых выканаўцаў і стварыў ансамбль. У 1998 годзе калектыву было прысвоена найменне «народны».

З 2021 года калектывам кіруе Аляксандр Паўлавіч Жарын. Падчас яго кіравання поўнасьцю змяніўся склад калектыву і рэпертуар.

Кіраўнік старанна падбірае праграму, улічваючы ўзроставыя, музычныя і інтэлектуальныя асаблівасці, а таксама тэмперамент і густ амаль кожнага ўдзельніка ансамблю. У працы над песнямі дамагаецца

чысціні гуку, добрай дыкцыі і эмацыйнага выканання. Ідзе пастаянная праца над абнаўленнем рэпертуару, ідэйным, выканальніцкім і мастацкім узроўнем.

Амаль усе песні ансамблю напісаны для чатырохгалоснага складу. У рэпертуары калектыву апрацоўкі народных песень, аўтарскія песні беларускіх і замежных кампазітараў.

Народны ансамбль песні «Славія» Мухавецкага сельскага Дома культуры

Народны ансамбль песні «Славія» быў створаны ў 1983 годзе на базе Мухавецкага сельскага Дома культуры. Кіруе ансамблем Галіна Іванаўна Кіселевіч.

Ансамбль працуе ў народнай манеры спеваў, вывучаецца фальклорная манера.

У яго рэпертуары беларускія, украінскія, рускія народныя песні. У склад калектыву ўваходзяць людзі розных прафесій. Удзельнікі маюць добрыя галасавыя данныя, ім па сіле складаныя трох-, пяцігалосныя партытуры і творы а-капэла.

У ансамблі ёсць акампаніруючая група ў складзе 2 баянаў, бас-гітары, ударна-шумавых інструментаў. Менавіта яны дапамагаюць кіраўніку знаходзіць цікавыя сродкі афармлення музычных твораў і натхняюць на новыя мастацкія пошукі. Сваёй самабытнасцю, віртуознасцю іграў на музычных інструментах, непаўторнай тэмбравай афарбоўкай і дыяпазінам галасоў ансамбль здзіўляе слухачоў многіх канцэртных залаў.

Народны ансамбль народных інструментаў «Сябрына» Тэльмаўскага СДК

Народны ансамбль народных інструментаў «Сябрына» створаны ў 1993 годзе на базе Тэльмаўскага сельскага Дома культуры.

У 2004 годзе кіраўніком ансамбля стаў выпускнік Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Віктар Дземянюк, з прыходам якога

вырасла выканаўчае майстэрства калектыву, над кожным творам ён працуе крапатліва, вядзе пошук сваёй манеры выканання. Кожны з удзельнікаў ансамбля — таленавіты музыкант, высокапрафесійны выканаўца і цудоўны інструменталіст.

Калектыву створаны з мэтай падтрымкі і папулярызавання народнай музыкі, народных інструментаў, павышэння выканальніцкага майстэрства, фарміравання эстэтычнага гу-

Народны ансамбль песні «Спадчына» Тэльмаўскага сельскага Дома культуры

Сёння народны ансамбль песні «Спадчына» адзін з лепшых у Брэсцкім раёне. Аснову рэпертуару складаюць палескія песні.

Кіраўнік калектыву — Уладзімір Іванавіч, выдатны музыкант, высокапрафесійны хормайстар, здольны арганізатар, таленавіты апрацоўшчык і аўтар песень, вяртае да жыцця многія забытыя песні, народныя традыцыі, мелодыі і найгрышы. У рэпертуары народнага ансамбля «Спадчына» ёсць і аўтарскія песні, напісаныя кіраўніком ансамбля: «Палешукі», «Ой, ляцела зязюленька», «Вяртанне да дому», у якіх захаваны характар мясцовых напеваў, мелодыка народнай песні. Гэта калектыву аднадумцаў з добрымі сяброўскімі адносінамі і шчыра закаханых ў непаўторную красу народнай песні.

Народны ансамбль песні «Спадчына» з'яўляецца візітнай карткай не толькі Брэс-

сту на прыкладзе лепшых твораў народнай музыкі. Вядзе канцэртную дзейнасць з мэтай, накіраванай да высокага творчага ўзроўню. У ансамблі працуюць таленавітыя музыканты, высокакласныя выканаўцы і ансамблісты. У рэпертуары калектыву апрацоўкі мелодый народаў міру, пераклады класічных твораў, свае ўласныя творы, а так сама акампанемент народнага ансамбля песні «Спадчына».

Ансамбль вылучаецца сваім высокім прафесіяналізмам, беражлівымі адносінамі да народнай музыкі, да вытокаў беларускай музычнай спадчыны.

скага раёна, але і вобласці. Без удзелу ансамбля «Спадчына» не праходзяць самыя адказныя раённыя і абласныя мерапрыемствы.

На сённяшні дзень калектыву жыве поўным творчым жыццём і радуе глядачоў сваімі выступленнямі. Гэта жывы, мабільны калектыв, здольны вырашаць самыя высокія творчыя задачы.

Народны гурт тэатралізаванай гульні і мініяцюр «ТДК энд компані» Тэльмаўскага сельскага Дома культуры

Народны гурт тэатралізаванай гульні і мініяцюр «ТДК энд компані» створаны ў 1998 годзе на базе Тэльмаўскага Дома культуры. Кіраўніком гурта з'яўляецца Святлана Аляксандраўна Кавалёва.

Гурт «ТДК энд компані» наведваюць удахнаўленыя творчасцю людзі рознага ўзросту, усе яны займаюцца ў гурце зладжана і з вялікай цікавасцю. Члены гурта поўныя ідэй, гэта надае ім сілы, жаданне пісаць новыя сцэнарыі гумарыстычных праграм,

спектакляў і ўвасабляць іх у жыццё. На рэпетыцыях удзельнікі гурта ўдасканальваюць акцёрскае майстэрства, тэхніку мовы, вучацца рухацца ў сцэнічнай прасторы, ўзаемадзейнічаць з партнёрам.

Асноўны накірунак дзейнасці — гэта арганізацыя вольнага часу і творчае развіццё дзяцей і моладзі. Удзельнікі знаходзяцца ў пошуку найбольш надзежных і хвалючых моладзь тэм. У праграмах выступленняў народнага гурта «ТДК энд компані» вялікае

месца займаюць пытанні патрыятычнага выхавання, любові да Радзімы і роднай мовы. Увага ў выступленнях надаецца прапагандзе здаровага ладу жыцця, пазітыўных адносін да сяброў і выхаванню гарманічна

Народны інструментальны ансамбль «Экспромт» ДУА «Тэльмаўская дзіцячая школа мастацтваў»

Інструментальны ансамбль «Экспромт» створаны ў 1995 годзе выдатным спецыялістам, здольным аранжыроўшчыкам, дамрысткай, спявачкай Таццянай Анатольеўнай Калтынаевай.

З 2014 года кіраўнікамі ансамбля сталі: Віктар Васільевіч Васькоў і Наталля Міхайлаўна Карпук — настаўнікі Тэльмаўскай дзіцячай школы мастацтваў.

Калектыў аб'ядноўвае таленавітых людзей, кожны з іх добра валодае некалькімі музычнымі інструментамі. Ансамбль мае вялікі і разнастайны рэпертуар — інструментальная музыка розных часоў і аўтараў: ад самабытных танга Астара Пяцолы да шчырай музыкі Ігара Карнелюка. Калектыў натхнёна працуе над стварэннем новых канцэртных праграм. Гэта розныя па характару і складанасці творы, якія на добрым мастацкім узроўні адпавядаюць

Народная вакальная студыя «Фелічыта» Тэльмаўскага сельскага Дома культуры

Народная вакальная студыя «Фелічыта» створана ў 2005 годзе. Арганізатарам і першым кіраўніком студыі была Людміла Васільеўна Лагуцёнак. Менавіта яна сваім граматычным кіраўніцтвам, прыроджанымі арганізатарскімі здольнасцямі, сваім талентам і пашчотнымі адносінамі сумела

развітай асобы. Народны гурт з вялікім задавальненнем працуе з падростаючым пакаленнем, для дзяцей праводзіць розныя сюжэтныя, гульнёвыя, конкурсныя і творчыя праграмы.

Народны гурт «ТДК энд кампані» Тэльмаўскага СДК — гэта калектыў, які апантаны творчымі ідэямі, планами і жаданнем парадаваць сваіх глядачоў. Ён захапляе сваім аптымізмам і пазытывам. Творчая дзейнасць калектыву выклікае ўдзячнасць як у дзяцей, так і ў дарослых. Добры ўзровень выканальніцкага майстэрства самадзейных артыстаў прыцягвае на яго выступленні вялікую колькасць глядачоў.

тэхічным магчымасцям удзельнікаў і выканаўцаў.

На сёняшні момант у склад ансамбля ўваходзяць фартэпіяна, скрыпка, флейта, кантрабас, ударная устаноўка. А таксама трохвугольнік, бубен і іншыя шумавыя інструменты, якія ствараюць у ансамблі пэўны рытмічны і тэмбравы каларыт.

Ансамбль выступае і як акампаніатар для суправаджэння салістаў-інструменталістаў, вакалістаў, як дарослых, так і вучняў.

аб'яднаць вакол сябе таленавітых выканаўцаў і ствараць ансамбль.

У 2009 годзе калектыву было прысвоена званне «народны». З 2021 года калектывам кіруе Іванюк Сяргей Валер'евіч. У састаў вакальнай студыі «Фелічыта» ўваходзяць сем удзельнікаў.

Аб якасным складзе калектыву гаворыць той факт, што кожны з удзельнікаў студыі выконвае сольныя нумары.

Праграма калектыву распісваецца для двух-, трох- і чатырохгалоснага выканання. У рэпертуары калектыву каляндарна-абрадавыя, народныя песні, песні беларускіх кампазітараў, італьянскія хіты, а таксама рэтра-шлягер, якому аддаецца вялікая перавага. Зусім па-новаму загучалі рэтра-хіты ў сучаснай апрацоўцы і аранжыроўцы.

Народны эстрадна-інструментальны ансамбль «Капрычыя» настаўнікаў ДУА «Чарнаўчыцкая дзіцячая школа мастацтваў»

Ансамбль «Капрычыя» быў створаны ў лістападзе 2001 года. Яго стваральнікам і першым кіраўніком з'явіўся Юрый Васільевіч Максімовіч, цудоўны музыкант-імправізатар, аранжыроўшчык.

Народны эстрадна-інструментальны ансамбль «Капрычыя» цалкам аднавіў свой склад у верасні 2019 года. На сёняшні дзень ансамбль складаецца па большай частцы з духавых інструментаў. Арганізатарам і

кіраўніком калектыву стаў Андрэй Анатольевіч Бязека. Ён сабраў вакол сябе апантаных музыкантаў, здольных на годным узроўні выконваць творы, якія прыйшліся да спадобы слухачам.

Кожны новы твор рэпертуара спачатку абмяркоўваецца ўсімі удзельнікамі калектыву, робяцца карэкціроўкі, і толькі пасля гэтага твор дадаецца ў рэпертуар. У інструментальным ансамблі «Капрычыя» паважаюць кропку гледжання кожнага ўдзельніка, прыслухоўваюцца да меркаванняў ўсіх удзельнікаў калектыву.

Сёння вядзецца праца над складаннем ўласнага твора для ансамбля. У рэпертуары калектыву эстрадныя, блюз, дыска, рэтра-хіты, музыка сучасных поп-выканаўцаў, творы беларускіх кампазітараў. Некаторыя з іх гучаць зусім па-новаму ў выкананні духавых інструментаў.

Народны ансамбль песні «Чарнічанка» аддзела па культурнаму абслугоўванню насельніцтва аг. Чэрні

Хор «Чарнічанка» быў створаны ў 1987 годзе. Першым кіраўніком харавага калектыву быў Ігар Паўлавіч Чэрнік, заслужаны работнік культуры БССР. Пад яго кіраўніцтвам саўгасны хор ужо ў 1990 годзе атрымаў ганаровае найменне «народны».

За шматгадовы час свайго існавання калектыў развіваўся творча і прафесійна. Кіраўніком калектыва з'яўляецца Ганна Уладзіміраўна Вярбіцкая. У выкананні ўдзельнікаў ансамбля гучаць беларускія,

рускія, казацкія, украінскія народныя песні, песні рускіх і беларускіх кампазітараў.

Адной з галоўных мэт творчай дзейнасці з'яўляецца захаванне і развіццё нацыянальных беларускіх традыцый і прапаганда беларускага фальклору. У склад калектыва

ўваходзяць людзі розных прафесій, розных ўзроставых катэгорый, прыходзяць і маладыя ўдзельнікі. Кожны з іх з'яўляецца яскравым і таленавітам удзельнікам, ім па сілах складаныя трох-, пяцігалосныя партытуры і творы а-капэла.

Народны інструментальны ансамбль настаўнікаў «Дывертысмент» ДУА «Чэрнінская дзіцячая школа мастацтваў»

Калектыў народнага ансамбля настаўнікаў арганізаваны ў 1988 годзе, у год адкрыцця Чэрнінскай дзіцячай музычнай школы. Першым кіраўніком быў А.Ш. Навумчык. У снежні 1993 года ансамблю было прысвоена званне «народны». З верасня 2017 года ансамблем кіруе Вікторыя Анатольеўна Фіненка.

На сённяшні дзень ансамбль налічвае 12 чалавек. У яго ўваходзяць наступныя ін-

струменты: цымбалы — прыма, цымбалы — альт, скрыпка, акардыён, балалайка — альт, балалайка — секунда, домра — альт, шумавыя і ударныя інструменты, фартэпіяна і гітара — бас.

У арганізацыі і творчай дзейнасці калектыва прымаюць удзел выкладчыкі ўсёй школы.

Вікторыя Анатольеўна шмат увагі надае разнастайнасці стылявых напрамкаў твораў. У калектыве сістэматычна вядзецца праца па назапашванні і пашырэнню канцэртнага рэпертуара: апрацовак беларускіх, народных песень і танцаў, арыгінальных твораў беларускіх і сучасных кампазітараў, папулярнай музыкі.

На сваёй школьнай пляцоўцы аркестр з'яўляецца лідэрам і ўпрыгожвае любую канцэртную праграму.

Народны інструментальны ансамбль «Настрой» аддзела па культурнаму абслугоўванню насельніцтва аг.Чэрні

Калектыў быў створаны ў 1987 годзе як аркестр народных інструментаў Чэрнінскай музычнай школы. Удзельнікамі калектыву былі выкладчыкі музычных школ раёна і працаўнікі культпрасветустаной. З 2010 года са змяненнем базы дзейнасці народнага калектыву была зменена і яго назва на народны інструментальны ансамбль «Настрой».

Кіраўніком ансамбля з'яўляецца Яўген Анатольевіч Пракапюк, які скончыў Кіеўскую нацыянальную акадэмію музыкі імя П.І. Чайкоўскага па класу акардыёна. Калектыў аб'ядноўвае таленавітых людзей, кожны з якіх выдатна валодае некалькімі музычнымі інструментамі. Ансамбль мае вялікі разнастайны рэпертуар, які ўключае

творы кампазітараў рускай, савецкай і зарубежнай класікі, а таксама народныя і сучасныя эстрадныя мелодыі. Склад ансамбля інструментаў уключае акардыён, скрыпку, бас-гітару, ударную ўстаноўку, цымбалы, якія ствараюць у ансамблі пэўны рытмічны і тэмбравы каларыт.

СТАРОНКІ ГІСТОРЫІ

Сын защитника Брестской крепости Владимир Семочкин: «Нашу семью приютила крестьянская семья из деревни Омелино под Брестом...»

Во время празднования Дня освобождения города от фашистских захватчиков горожанам представлен еще один Почетный гражданин Бреста. Сын защитника Брестской крепости, политрука Ильи Семочкина полковник Владимир Ильич Семочкин удостоен этой чести не по праву родства с героем, а как патриот Беларуси, продолжатель традиций старшего поколения защитников Родины.

Его детство не просто выпало на военное время. Сын защитника Брестской крепости, он прошел через немецкие концлагеря, несколько раз был, что называется, на волосок от смерти. Председатель областной организации Белорусской ассоциации бывших несовершеннолетних узников фашизма, ветеран Вооруженных Сил Беларуси

брестчанин Владимир Семочкин поделился с корреспондентом БелТА воспоминаниями о пережитых тяготах в годы военного лихолетья...

— Владимир Ильич, как ваша семья оказалась накануне войны в Брестской крепости?

— Я родился в Орле в апреле 1939 года. А в сентябре 6-я Орловская стрелковая дивизия, где в 125-м стрелковом полку служил политруком мой отец, была направлена на освобождение Западной Беларуси. Так я с родителями и старшей сестрой Диной вместе с нашими войсками прибыл в Беларусь. И давно уже считаю себя белорусом. Потому что если бы не белорусы, меня, возможно, и в живых-то не было. Они спасли нас во время войны — кормили, поили. Хоть знали, что мы — семья офицера... Белорусы хорошо встретили наши войска как освободителей, а потом прятали нас, помогали всю войну... Как все-таки жизнь складывается! Если бы эта война

Родители Владимира Ильича Семочкина

началась хотя бы на день-два позже, мы бы уехали в Москву. Отца брали в академию, и мы сидели на чемоданах.

— Как для вашей семьи началась война?

— Мать с отцом перед этим ходили вечером смотреть кино в армейский клуб. Вернулись, мы все поужинали спокойно и легли спать. А ночью вдруг — грохот, взрывы, крепость вся в огне. Отец первым вскочил, оделся и говорит матери: «Таня, это война. Быстро одевай ребят — и в бомбоубежище». Мама рассказывала, что последние слова его были: «Татьяна, береги детей».

Когда мы прибежали в бомбоубежище, там уже было много людей — старики, женщины, дети. Все полуодетые, спасались, кто в чем был. Изредка забегал кто-то из офицеров, чтобы проведать своих. Мать спрашивала: «Где Илья?» «Илья воюет», — отвечали. Он находился в западной части крепости, на Кобринском укреплении, где распо-

лагался его полк. Там сейчас молодежный патриотический центр.

— Ваш отец похоронен под плитой мемориала в Брестской крепости. Он среди тех немногих защитников, чье имя было установлено. Как он погиб и когда это стало известно?

— Мы узнали об этом уже после войны. Были свидетельства и показания очевидцев. Они держали оборону, пока немцы не вызвали авиацию и не разбомбили казематы. Его захватили в плен 24 июня и расстреляли как комиссара.

— Вы помните его?

— Отца я не помню. Единственное, что помню, — это чувство, когда он меня подбрасывает вверх. И такая благодать, так мне хорошо в его руках. Даже сейчас я иногда просыпаюсь с этим чувством... Мама рассказывала, что он был по характеру веселым, энергичным человеком. Друзей у него много было. Все полегли

С мамой і сестрамі. 1944 год

в крепости. В некрополе недалеко от отца его друг Бойко захоронен. Поэтому в крепость я прихожу как на кладбище. И День Победы для меня — праздник действительно со слезами на глазах. Эта победа досталась нашей семье дорогой ценой. Отцу был 31 год, когда он погиб. Брат матери Илья Сазонович Евгранов, командир танка, погиб 9 мая 1945 года в Берлине. А перед этим еще два дяди погибли на фронте. Война трактором по нам прошла по всем. А вообще-то, в Беларуси нет семьи, наверное, которая бы не потеряла во время войны.

— **А что с вами было дальше в крепости?**

— По команде руководителей обороны семьи военнослужащих, кто прятался в подвалах, вышли и сдались в плен. Немцы нас погнали в Бяла-Подляску, в лагерь. Через какое-то время нас привезли в Брестскую тюрьму. Там я заболел воспалением легких в очень тяжелой форме. Мать каким-то чудом уговорила охранника-словака отпустить

нас в город хотя бы на несколько часов, чтобы найти лекарства. Туда мы, конечно, уже не вернулись.

— **В деревню Омелино как попали?**

— В городе оставаться было небезопасно, вот знакомые и предложили перебраться в деревню. Приютила нас в Омелино семья Кузавко — Сергей Романович и Антонина Ивановна. Они в буквальном смысле нас спасли. Здесь же в октябре родилась младшая сестра Люда. Мама пряталась в лесу, а нас, детей, разбирали соседи — кормили, смотрели. Но когда в деревне появились полицаи украинцы, житья совсем не стало. К слову, их боялись больше немцев — уж очень кровожадными были. Нас они называли «советами». Трижды водили сельчан (и нас в том числе) на расстрел, и трижды какое-то провидение спасало.

За деревней Омелино был овраг. На нем полицаи и устраивали показательные казни. Помню: край обрыва, выстрел — и человек падает. Я тогда еще не понимал, почему не поднимаются упавшие... Во время последнего расстрела немецкий офицер остановил казнь, а то бы всех положили.

— **Что помните про Брестское гетто?**

— В декабре 1941 года полицаи погрузили нас на машины и отвезли в Брест — в гетто. Евреев расстреляли, а нас заселили в их пустующие дома. Голодали страшно. Молока у мамы не было. Чтобы прокормить сестренку, собирали редкие хлебные крошки и делали ей из них «суслу». Каким то чудом продержались до апреля 1944 года. До освобождения Бреста оставалось всего несколько месяцев. Но нас построили в колонну и пригнали на станцию... Впереди ждал концлагерь...

Дом Кузавко в Омелино. 2025 год

Загрузили нас в теплушки. Людей набивали столько, сколько могли. Они умирали по дороге. Поезд останавливался, и людей просто выбрасывали. По дороге мы все — мама, я и сестры — заболели краснухой. А немцы очень боялись болезней, и нас выкинули из вагона в польском городе Радомско. Мать с двумя семьями нашли полуразвалившийся дом и устроились там жить. Мама работала у поляков. Мы были там до тех пор, пока не пришли наши и не освободили Польшу. Это было в 1944 году.

— **Что бы вы хотели сказать подрастающему поколению?**

— От всего сердца хочу пожелать чистого неба, мира, добра каждому человеку. Все люди должны быть счастливы. Тем более у нас, в Беларуси. Ведь мы столько натерпелись, столько намучились. Мы заслуживаем того, чтобы быть счастливыми.

Светлана ВЕЧОРКО,
Наталья ТЫШКЕВИЧ
Александр ВОЛКОВИЧ, Оксана ГЕЦ

По материалам БелТА,
«СБ. Беларусь сегодня»,
«Астрамечаўскі рукапіс».
<https://belta.by/regions/view/intervju-syn-zaschitnika-brestskoj-kreposti-patriotizm-u-belorusov-v-genah-565531-2023/>
<https://www.sb.by/articles/bez-mira-net-budushchego.html>

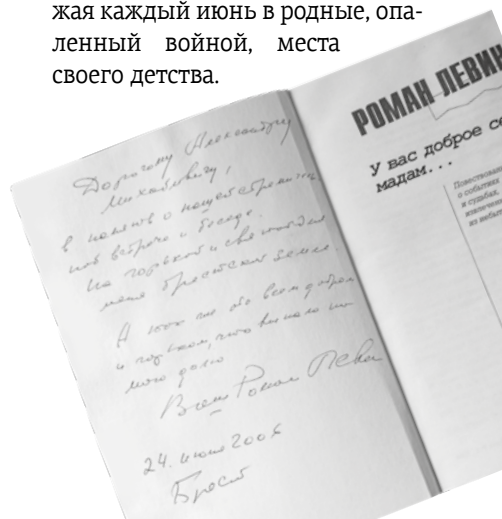
Мальчик из Бреста

Так назвал его Сергей Смирнов

Роман Левин, 1945 год

Имя Романа Левина вы не найдете среди известных защитников цитадели над Бугом. Однако словосочетание «мальчик из Бреста» можно встретить и в знаменитой книге С. Смирнова «Брестская крепость», и в воспоминаниях уцелевших защитников крепости, и в материалах городского культурно-просветительского центра «Холокост», где Роман Левин бывал регулярно, приезжая каждый июнь в родные, опаленный войной, места своего детства.

Роман Левин выступает на вечере памяти жертв Холокоста

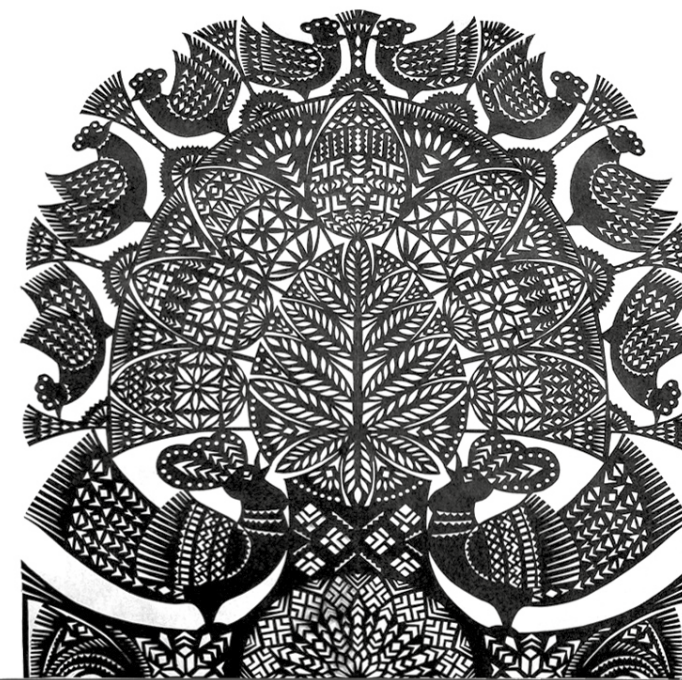
Его семья встретила войну в пограничном Бресте и почти вся погибла, а Роман тогда спасся. Благодаря людям. Без разницы, какой они оказались национальности.

Приютила мальчонку, скитавшегося по пригородным деревням Брестского и Жабинковского района после ухода из расстрельного брестского гетто, полька Флория Будишевская, погибшая впоследствии в немецких застенках. А разыскал брестского мальчонку после войны Сергей Сергеевич Смирнов, начавший поиск участников и свидетелей боев на границе, изучавший судьбы семей бойцов и командиров Красной армии, партизан.

Мне посчастливилось встречаться с этим человеком трагической судьбы, поэтом, публицистом, патриотом Бреста. Хранится у меня и подаренная Р. Левиным одна из его книг с автографом.

Александр ВОЛКОВИЧ
Фото из архива НПЦ «Холокост»

БЕЛАРУСЬ ПАМ'ЯТАЕ

«И помнит мир спасенный...»

9 мая 2025 года исполнилось 80 лет со дня Великой Победы. Мы отдаем дань уважения мужеству и героизму всех, кто сражался с врагом с оружием в руках на фронте и в партизанских отрядах, в подполье и в антифашистском движении, кто своим самоотверженным трудом приближал поражение захватчиков и отстоял честь, свободу и независимость Родины. Все меньше становится участников Великой Отечественной войны — прямых и непосредственных созидателей Победы, вынесших на своих плечах невероятно тяжкое бремя того сурового лихолетия.

В братской могиле д. Остромечево похоронено 119 воинов Советской армии.

Известны имена 69 человек.

Рядовой Астахов Сергей Иванович,
1907 г.р., погиб 27.07.44 г.,
похоронен в братской могиле
д. Остромечево

Из письма младшей дочери,
Антонины, живущей в г. Орел:

«Мы очень рады, что кто-то, кроме нас, помнит о нашем отце, старается сохранить о нем память для людей. Спасибо Вам...»

До войны отец работал в колхозе животноводом, ушел на фронт осенью 1943 года. Из писем знаем, что служил в разведке. Высылаю его довоенное фото...

Жаль, что мы не знали, где похоронен отец. Побывали бы на могиле. А сейчас, в такое время, разделились наши республики, стали отдельными государствами... Но может появиться возможность, и мы или хотя бы наши дети сможем поехать на могилу дедушки.

Наше Остромечево освобождала 130-я стрелковая Таганрогская ордена Ленина Краснознаменная ордена Суворова дивизия, которая вела бои севернее Бреста.

За доблесть и отвагу в боях с немецко-фашистскими захватчиками пятерым воинам дивизии Президиум Верховного Совета СССР присвоил звание Героя Советского Союза с вручением им высшей награды нашей Родины — ордена Ленина и медали «Золотая Звезда»:

- ★ Ерофееву Григорию Петровичу
- ★ Чилагава Шалве Ильичу
- ★ Бордунову Виктору Николаевичу
- ★ Васильеву Николаю Федоровичу
- ★ Сычеву Константину Васильевичу (командир 130-й Таганрогской стрелковой дивизии).

Четырнадцать раз дивизия отмечалась в приказах Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами СССР.

После освобождения города Николаева была переброшена в Белоруссию. В апреле 1944 г. начала боевые действия по освобождению Белоруссии от фашистских захватчиков. В июне 1944 г. освобожден г. Барановичи, а 28 июля 1944 г. дивизия вела ожесточенные бои с превосходящими силами врага за освобождение г. Бреста — важного узла вражеской обороны на западной границе СССР.

Встреча с ветеранами 130-й стрелковой дивизии (30 августа 1989 г.) в д. Остромечево

Открытие нового памятника погибшим односельчанам и перезахоронение погибших воинов, освободителей в Остромечево

Командир третьего полка, с июля 1944 года Герой СССР, Брайко Петр Евсеевич, который освобождал Остромечево

Восстановлена связь с сыном и внуком легендарного партизана Романа Степановича Кириченко, именем которого названа улица в д. Остромечево

Дивизия шла с боями через населенные пункты Видомля, Демянчицы, вышла на район Кустынь, Остромечево, Лыщицы, севернее Яцкович. Вела бои против яростно сопротивляющихся немцев. Сильное сопротивление противника было на реках Лесная, Гражувка. Форсировав Гражувку и дважды Лесную 29 июля, подошла к Западному Бугу и 30 июля всеми частями форсировала его.

Запись воспоминаний старожилов деревни о дне освобождения д. Остромечево от немецко-фашистских захватчиков.

Воспоминания вдовы ветерана Данилюк Надежды Даниловны, 1927 года рождения.

«Это было 27 июля 1944 года. Боевые действия шли уже почти неделю. Мы, мирные жители, спрятались в землянках. Вместе с нами были и беженцы из г. Бреста. Слышались залпы орудий, выстрелы. В районе реки Лесной шел танковый бой.

Немцы, отходя, взрывали мосты, минировали поля и дороги. Около 14.00 часов сын одной из беженек прибежал в землянку и сказал, что слышал разговор, что немцы уходят, что скоро здесь будут наши войска. К 16.00 часам канонада стала утихать. Мы вышли из землянки и увидели, что фашистов больше нет. Все жители возвращались в свои дома. Вместе с воинами Советской армии мирные жители собирали убитых, свозили их в д. Кошилово, в д. Остромечево и там похоронили.

Мой младший брат Виктор (6 лет) через 2 недели после освобождения пас коров возле реки Лесной и вместе со своим другом Порошиным Евгением (5 лет) подошел к мине».

Елена ПУПЧИК,
Остромечевская СШ

День памяти. Сохраняем историю вместе

В День памяти жертв Великой Отечественной войны и геноцида белорусского народа наша школа провела торжественный митинг для представителей Молодежного парламента при Совете Республики Национального собрания Республики Беларусь.

Мероприятие прошло у места героического сражения пограничника Алексея Новикова, у берегов Западного Буга — символа мужества и негибаемости белорусского народа.

Среди почетных гостей были: Владимир Михайлович Хватик, председатель Брестского районного Совета депутатов; Анатолий Иванович Струк, председатель Домачевского поселкового исполкома; Александр Михайлович Волкович, член Союзов писателей и журналистов РБ; Иван Николаевич Шульга, председатель ветеранской организации «Доблесть и честь»; Виктор Аркадьевич Шубин, ветеран войск ПВО Советской армии.

После митинга участники направились на 14-ю пограничную заставу «Домачево» имени А. Новикова, где в рамках республиканской эстафеты «Знамя памяти» состоялась передача флага от молодежных депутатов Ляховичского района парламентариям Бреста и Брестского района.

Также участники мероприятия побывали на железнодорожной станции «Дубица», которая неоднократно становилась съемочной площадкой многих знаменитых фильмов о войне.

Это было не просто памятное мероприятие — это живая память, которая передается из рук в руки и бьется в сердцах молодежи.

*Наталья КОНОПЛЯСТАЯ,
Домачевская СШ*

26 сентября — 110 лет со дня рождения Сергея Сергеевича Смирнова (1915–1976), советского писателя

В разные годы Сергей Сергеевич Смирнов был заместителем главного редактора журнала «Новый мир», главным редактором «Литературной газеты». Все литературное творчество писателя посвящено Великой Отечественной войне. Самая известная его книга — «Брестская крепость» (1957). Он сделал всеобщим достоянием героическую эпопею защиты Брестской крепости летом 1941 года. Подвиг ее героев, судьба участников обороны оставались долгое время в неизвестности. Писатель проделал огромную работу по собиранию материалов о них, многое сделал для восстановления доброго имени солдат, попавших в годы войны в плен и позднее за это осужденных в СССР. Он исследовал архивы, искал и на Т.М. Ходцева и С.С. Смирнов на раскопках в Брестской крепости

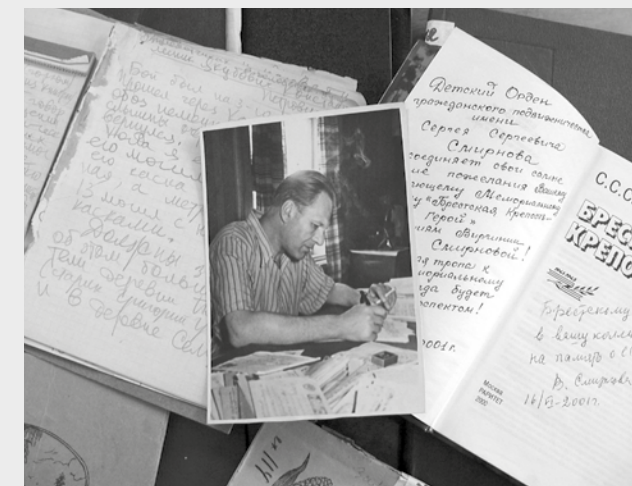
ходил все новые и новые имена.

Писатель вел на радио передачи о войне: «Рассказы о героизме», «Рассказы о героях», «Подвиг на Балтике», а на телевидении — популярные телеальманахи «Подвиг» и «Поиск». Смирнов — автор документальных книг и очерков «На полях Венгрии», «Сталинград на Днепре»,

«В поисках героев Брестской крепости», пьес «Крепость над Бугом», «Люди, которых я видел», киносценариев «Они шли на восток», «Великая Отечественная», «Семья Сосниных».

Большая часть архивов Сергея Смирнова хранится в фондах Музея обороны Брестской крепости. Одна из улиц города над Бугом носит его имя.

Архив писателя, который находится в музее крепости

АСТРАМБЧАЎСКІ РУКАПІС

БРЭСЦКІ РАЁННЫ КРАЯЗНАЎЧЫ АЛЬМАНАХ • № 2 [50]•2025

